Hyvää onnea ja menestystä Port Arthurin SUURJUHLALLE!

VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 89 — Vol. L vuosikerta — Sudbury, Ont. — Lauantaina, heinäk. 30 p. — Saturday, July 30, 1966

Farmarit vaativat parannuksia

Pääministeri Robarts kehoittaa farmareita kääntymään liittohallituksen puoleen; Ottawa sanoo maidon hinnan määrittelyn olevan "maakunnan asia"

Toronto. — Useita satoja suuttuneita farmareita meni torstaina Ontarion lainlaatijakuntaan puhukseen henkilökohtaisesti pääministeri John Robartsille vaikeuksistaan.

Pääministeriä etsiessään nämä farmarit avasivat useiden toimistohuoneiden ovia rakennuksen toisessa kerroksessa, missä sihteerit työnsivät heitä takaisin käytävälle.

"Me haluamme hänen (pääministeri Robartsin) tulevan ulos viidessä minuutissa, tai jos hän ei tule, me menemme sisään", sanoi eräs kiihtynyt farmari.

Stanley Down, Woodstockista, joka oli NDPn ehdokkaana edellisissä maakuntavaaleissa, tyynnytteli näitä Essex Countysta saapuneita farmareita. Mutta hän korosti sanomalehtimiehille antamansa lausunnon yhteydessä, että "farmarit ovat oikeutetuja suutuksissa. Heidän piti tuhota salaatti (lettuce) satonsa Yhdysvaltain dumpingin takia", hän sanoi.

Oltuaan noin 15 minuuttia lainlaatijakuntarakennuksessa farmarit tulivat ulos, missä pidettiin puheita farmikysymyksistä.

Samaan aikaan kun nämä erilliset farmariryhmät yrittivät välittömästi päästä pääministeri Robartsin puheille, oli Ontarion farmarien unionin valtuuskunta mainitun rakennuksen toisessa kerroksessa olevassa huoneessa keskustelemassa pääministeri Robartsin ja maakunnan maatalousministeri William Stewartin kanssa.

Ontarion farmarien union johtajat saapuivat torstaina traktorikaravaanin saattamana Torontoon, missä he esittivät pääministeri Robartsille vaatimuksensa maidon hinnasta.

Pääministeri Robarts kehotti farmareita esittämään valituksensa Ottawaan. Toisaalta liittohallituksen puhemiehet ovat selittäneet, että maakuntahallitus kontrolloi sitä, minkälaisen hinnan farmarit maidostaan saavat.

Pääministeri Robarts sanoi, että jos Ontarion maakuntahallitus hyväksyisi farmarien vaatimuksen, se maksaisi maakunnalle $260,000,000 vuodessa. Hän sanoi, että maakuntahallitus ei voi tällaista maksuerää suorittaa.

Maatalousministeri Stewart sanoi haluavansa, että farmarien union edustajat tulisivat hänen mukanaan Ottawaan kehoittaakseen liittovaltion maatalousministeri J. J. Greenea hyväksymään Ontarion ja Quebecin yhteisen ehdotuksen maidon hinnan korottamiseksi.

"Minä kehoitan teitä hyväksymään tämän esityksen" (Ottawaan menosta) sanoi pääm. Robarts.

Ontarion ja Quebecin yhteisen ehdotuksen perusteella korotettaisiin juuston hinta 46 senttiin pauna, voin hinta 61 senttiin pauna ja kuoritun maidon hinta 21 senttiin.

Pääministeri Robarts sanoi, että jos liittohallitus hyväksyy nämä hinnat, silloin saisivat farmarit $3.50 sadasta paunasta maitoa ja sen lisäksi 75 senttiä liittohallituksen tukirahaa, mikä takaisi farmareille $4.25 hinnan sadasta paunasta maitoa, mitä nämä farmarit vaativat.

Ennustavat autojen hintojen nousua uusien mallien tultua markkinoille

Noin $50,000,000 vuotuisen tullialennuksen saavat yhtiöt sanovat erätä turvallisuusmenetelmiä hintojen mahdollisen nousun aiheuttajiksi

Toronto. — Canadan autokauppiaiden yleisenä käsityksenä on, että vuoden 1967 automallien hinnat tulevat olemaan $50.00 —$60.00 korkeammat kuin nykyhinnat.

Autoyhtiöt kieltäytyvät keskustelusta hintapolitiikastaan ennen kuin ensimmäiset tulevan vuoden mallit tuodaan autokauppoihin tänä syksynä. Mutta pitemmän aikaa autoalalla toimineet välittäjäliikkeet ovat sitä mieltä, että tulevan vuoden automallien hinnat tulevat kohoamaan.

Suurimman osan tästä hintojen noususta väitetään aiheutuvan kolmesta uudesta turvallisuusmenetelmästä, jotka tulevat ensi vuoden autoihin: Kaksinkertainen jarrutusjärjestelmä (jarrut toimivat silti vaikka toinen jarrujärjestelmä menee epäkuntoon), iskua vaimentava ohjauslaite systeemi ja neljään suuntaan toimivat välkkyvalot.

Useimmat autokauppiaat arvioivat, että nämä turvallisuusmenetelmät aiheuttavat yhteenlaskien $60—$100 lisäkulut autotehtailijoille kutakin autoa kohti, mutta autotehtailijain toivotaan suorittavan osan näistä lisämenoista. Samalla huomioidaan, että näistä turvallisuusmenetelmistä koituvat kustannukset ovat kutakin autoa kohti paljon pienemmät nyt, jolloin ne tehdään joukkotuotannon perusteella, verrattuna siihen, kun ne laitettiin autoihin erikoissopimusten perusteella.

Autoyhtiöiden antamien vihjeiden perusteella otaksutaan, että tulevan vuoden automalleihin tarjotaan erikoissopimuksen perusteella ylimääräisiä muitakin turvallisuusmenetelmiä, kuten esimerkiksi parannetut päänojat ja olkapääsojat.

Autojen hintojen korotus aiheuttaa suuren pettymyksen niille canadalaisille, jotka ovat odottaneet ajokkien hintojen laskua sen vuoksi kun Canadan ja Yhdysvaltain välillä tehdyn autosopimuksen perusteella poistettiin tullimaksut, joiden perusteella autoyhtiöt saavat yhteenlaskien $50,000,000 vuosittaisen tullimaksusäästön.

Autosopimuksen tarkoituksena on, näin on selitetty, päästä ennen pitkään siihen, että autojen myyntihinta tulee samaksi rajan kummallakin puolen. Tässä mielessä on Ottawasta vakuutettu, että hintaero, mikä vallitsee yhdysvaltalaisille ja canadalaisille automarkkinoille, tulee vuosi vuodelta kaventumaan — mutta nyt ennustetaan hintaeron suurenemista.

Canada myy $85 milj. arvosta vehnää Puolalle

Ottawa. — Liittohallituksen kauppaministeri Robert Winters ja Puolan suurlähettiläs Zygryd L. Wolniak ovat allekirjoittaneet uuden sopimuksen, minkä perusteella Puola ostaa seuraavan kolmen vuoden aikana $85 miljoonan arvosta canadalaista vehnää.

Jatkamalla marraskuun 5 pnä voimaan astunutta kauppasopimusta Puola tulee ostamaan vähintään 33,000,000 bushelia vehnää. Canadan hallitus on puolestaan antanut kaupan toteuttamiseksi tarvittavan luoton Export Credits Insurance lain perusteella.

Puola ostaa ensimmäisenä sopimusvuonna vähintään 11,000 bushelia vehnää marraskuun 5 päivän jälkeen ja yhteenlaskien 22,000,000 bushelia seuraavan kahden vuoden aikana. Sen lisäksi Puola voi ostaa kunakin vuonna 3,700,000 bushelia edellämainittujen määrien yli.

Luottosopimuksen perusteella Puola maksaa 10 prosenttia viljaostosta käteisellä ja loppusumman yhtä suurina maksuerinä 24, 30 ja 36 kuukauden kuluttua kunkin laivalähetyksen jälkeen.

Canadan ja Puolan välillä on ollut kaikkein suosituimpien maiden kauppasuhteet vuodesta 1935 alkaen. Vuodesta 1955 lukien Puola on *ostanut* Canadasta 125,000,000 bushelia vehnää, minkä kokonaisarvo on $225,000,000.

Tarkkailijoita pyydetään Lounais-Afrikkaan

YK. — Lounais-Afrikan yhdistyneen kansallisusurintaman edustajat vetosivat Yhdysvaltoihin ja Neuvostoliittoon saadakseen nämä tukemaan YKn tarkkailijoiden lähettämistä Lounais-Afrikkaan.

Presidentti Johnsonille ja pääministeri Kosyginille lähetetyissä kirjeissä toivovat lounaisafrikkalaiset saatavansa neuvotella henkilökohtaisesti heidän kanssaan.

Sairaalatyöläiset jatkavat lakkoa parempien palkkojen puolesta

Kahdeksantoista sairaalan työläiset komennettu estetuomion perusteella takaisin työhön

Montreal. — Quebecin sairaalain noin 32,000 ei-lääkealan lakkolaista hylkäsi tiistaina maakunnan sairaalain yhdistyksen viimeisimmän työehtosopimustarjouksen. Tämän johdosta pitää Quebecin ammattiyhdistyksen Conferation of National Trade Unions perjantaina strategiakokouksen, missä keskustellaan tilanteen vaatimista seuraavista toimenpiteistä.

Lakossa on 119 sairaalaan ei-lääkealan työläistä ja lakko on jo kestänyt 13 päivää. Sairaalain yhdistyksen viimeisin ehdotus olisi myöntänyt alle $69.00 viikossa ansaitseville työläisille kaksi $3.00 palkankorotusta kahden vuoden aikana.

Sairaanhoitajattaret ja muut työläiset, jotka ansaitsevat $70—$89 välillä viikossa, olisivat saaneet kahden vuoden aikana kaksi $4.00 korotusta viikossa.

Työläiset vaativat yhden vuoden työehtosopimusta ja $8.00 palkankorotusta viikolta.

Palkkakysymys on suurimpana kiistan aiheena, mutta palkankorotuksen lisäksi työläiset vaativat korjauksia työaikaan, lomiin, valitusten käsittelytapoihin ja siihen menetelmään miten ylennyksiä annetaan työläisille.

Quebecin kaupungissa antoi ylioikeus tiistaina estetuomiopäätöksen, minkä mukaan lakkolaisten on palattava takaisin työhön kahdeksantoista mielivikaisten ja kroonillisesti sairaitten parantoloihin. Tämä maakunnallisen terveysministeriön vaatimuksesta annettu estetuomio on voimassa elokuun 20 päivään asti.

Quebecin pääministeri Daniel Johnson tiedotti, että tuomari Marc Fortin on nimitetty johtajaksi tutkijakomissioniin jonka tehtävänä on tutkia tämän kiistan perusteita. Komissionin tehtävänä on esittää myös estetuomioiden käyttöä lakkolaisia vastaan muissa sairaaloissa, mikäli se tulee tarpeelliseksi.

Pääministeri Johnson ilmoitti myös toisen komissionin perustamista siinä mielessä, että voidaan suorittaa perusteellinen tutkimus Quebecin sairaalatilanteesta.

Mobutu otti kaiken vallan

Brazzaville. — Kongon (Kinshasa) tasavallan presidentti kenraali Josef Mobutu on ottanut Kisanganin tapauksen johdosta käsiinsä Kongon armeijan johdon sekä maan siviilihallinnon, ilmoitti Kinshasan radio sunnuntaina.

Radiolähetyksessä korostettiin Mobutun aikovan ryhtyä kaikkiin välttämättömiin toimiin "järjestyksen palauttamiseksi". Kinshasan radio ilmoitti myös, että presidentti tulee pääministeri Mulamban palattua Kisanganista tekemään selkoa kansalle Kisanganin tapahtumien syistä.

Intiassa lakko mellakoita

Lucknow, Intia. — Kolmekymmentä ylioppilasta ja ainakin viisi poliisia loukkaantui Lucknowissa lauantaina sattuneessa mellakassa, joka puhkesi valtion työntekijöiden lakon seurauksena.

Ylioppilaat lähtivät lauantaina luentosaleista kannattaakseen yhdeksän päivää sitten alkanutta lakkoa.

Teräskärkisin patukoin aseistautuneet poliisit ottivat yhteen ylioppilasryhmien kanssa, jotka kivittivät linja-autoja, ja yrittivät pakottaa myymälöitä sulkemaan ovensa.

"Me opiskelemme jo englantia"

New York. — Boris Jegorov, yksi Neuvostoliiton kolmimiehisen avaruuslennon kosmonauteista, ennusti lauantaina julkaistussa haastattelussa, että neuvostoliittolaiset ja amerikkalaiset astronautit lentävät vastaisuudessa yhdessä.

"On hieman aikaista puhua tällaisesta asiasta niin kauan kuin amerikkalaiset taistelevat Vietnamissa, mutta tällaiset avaruuslennot ovat tarpeellisia, ja niitä tullaan varmasti tekemään", sanoi Jegorov.

"Jos amerikkalaiset ovat todella innostuneita yhteisistä lennoista, on heidän paras ryhtyä opiskelemaan venäjää. Me kaikki opiskelemme jo englantia", hän jatkoi.

Artikkelissa kerrottiin amerikkalaisen astronautin Alan Shephardin sanoneen, että hän lähtisi mielihyvin kiertämään maata neuvostoliittolaisten ohjaamassa avaruusaluksessa.

U THANT JA KOSYGIN NEUVONPIDOSSA NL:SSA

Keskustelun aiheena ollut Vietnamin sota, aseistariisunta, Euroopan turvallisuus ja YKn kysymykset

Moskova. — YK:n erään puhemiehen antaman tiedon mukaan YK:n pääsihteeri U Thant keskusteli tiistaina Neuvostoliiton pääministeri Aleksei Kosyginin kanssa Vietnamin sodasta, aseistariisunnasta ja Euroopan ongelmasta.

Neuvostoliittolaispiireistä saatujen tietojen mukaan pääministeri Kosyginin ja pääsihteeri U Thantin välinen keskustelu tapahtui lämpimässä ja ystävällisessä ilmapiirissä. Nämä miehet kohtasivat toisensa ensin Kremlissä ja sen jälkeen yhteisessä illallistilaisuudessa.

Neuvostoliiton antaman uutistiedon mukaan keskustelun aiheena oli YK:n toiminta ja jotkut kansainväliset ongelmat.

YK:n asiat tulivat esille Neuvostoliiton varaulkoministeri V. V. Kuznetsovin ja U. Thantin keskustellessa eri tilaisuudessa päivän kysymyksistä. Heidän keskustelunsa kesti puolitoista tuntia.

U Thantin pääsihteerin toisen virkakauden kysymys ei tullut tässä keskustelussa esille. Hänen 5-vuotinen virkakautensa päättyy marraskuun 3 pnä.

Diplomaattipiireissä uskotaan kuitenkin, että U Thantin Moskovan vierailu, mikä alkoi lauantaina, johtuu pääosalta halusta saada tietää miten Neuvostoliitto suhtautuu hänen toiseen virkakauteensa YK:n pääsihteerinä.

Keskiviikkona saatujen epävirallisten tietojen mukaan Neuvostoliitto on luvannut antaa tukensa sille, jos U Thant ryhtyy YK:n pääsihteerin ehdokkaaksi toista 5-vuotista virkakautta varten.

U Thantin oletetaan vastanneen tähän, ettei hän ole vielä tehnyt asiasta päätöstä, mutta hän ottaa huomioon Neuvostoliiton mielipiteen.

Yhdysvaltain, Ranskan ja Britannian puhemiehet ovat aikaisemmin antaneet ymmärtää, että ne maat ovat valmiina kannattamaan U Thantin toista virkakautta. Hänen ensimmäinen virkakautensa päättyy marraskuun 3 pnä.

VIIME TIEDOT

Tokio. — Japanin pääministeri Eisaku Sato ja Neuvostoliiton ulkoministeri Andrei Gromyko tiedoittivat keskiviikkona sopimuksesta, jonka mukaan mainitut maat pitävät säännöllisiä konferensseja ulkoministeriportaassa.

Saigon. — Etelä-Vietnamin sotilasjuntan päämies, kenraali Nguyen Cao Ky sanoi keskiviikkona, että jos hänen liittolaisensa eivät halua jatkaa Etelä-Vietnamissa käytävää sotaa 15 vuodella, "silloin meidän on tuhottava kommunismi pesässään" — Pohjois-Vietnamissa.

Kisangani, Kongo. — Kongon hallitus vangitsi keskiviikkona palkkasoturien kuudennen komennuskunnan 10 upseeria. Näitä palkkasotureita syytetään salavehkeilystä Kisanganissa, entisessä Stanleyvillessa, lauantaina tapahtuneen sotilaskapinan järjestämiseksi. Viimeisempien tietojen mukaan kapinoinnin yhteydessä sai 160 ihmistä surmansa.

Lontoo. — Britannian ammattiyhdistyskeskus — British Trades Union Congressin johtokunta antaa keskiivikkona tehdyn enemmistöpäätöksen perusteella tukensa pääministeri Harold Wilsonin ohjelmalle palkkojen, hintojen ja voittojen jäädyttämiseksi.

PRAHA JA PARIISI TUOMITSEVAT USAn SOTAOHJELMAN VIETNAMISSA

Praha. — Ranska ja Tshekkoslovakia ilmaisivat tiistaina yhteisen huolestuneisuutensa "Yhdysvaltain toimesta toteutetusta sodan eskalatiosta Vietnamissa".

Huolestuneisuus Vietnamin sotatilanteesta ilmaistiin siinä virallisessa tiedonannossa, mikä julkaistiin Ranskan ulkoministeri Couve de Murvillen ja Tshekkoslovakian ulkoministeri Vaclav Davidin välillä käydystä keskustelusta.

Lausunto annettiin mr. Couve de Murvillen toisena vierailupäivänä. Hän on kaikkiaan 3-päiväisellä vierailulla Tshekkoslovakiassa.

Mr. Couve de Murville keskusteli mr. Davidin kanssa Euroopan turvallisuutta koskevista asioista, YK:n ongelmista ja Vietnamin sodasta.

Tiistaina julkaistussa lausunnossa sanotaan:

Kumpikin osapuoli ilmaisi syvän huolestuneisuutensa jatkuvasti huononevasta Kaakkois-Aasian tilanteesta sen vuoksi kun Yhdysvallat on eskaloinut sodankäyntiä Vietnamissa, aiheuttaen sen vakavan vaaran maailman rauhalle.

"Kumpikin osapuoli näkee, että tämä vaarallinen tilanne voidaan ratkaista Geneven sopimuksen perusteella samalla kun johdonmukaisesti vastustetaan kaikkea ulkomaalaista sekaantumista Vietnamin asioihin.

PUOLIMATKAN KROUVI TULI SIVUUTETUKSI

Tähän katsaukseen saapui 32 lahjoitusta ja lisää haasteita muille sanavapauden ystäville; yhteistulos on nyt $3,674.14

Lehtien talousaseman tukemiseksi saatiin jälleen 32 lahjoitusta ja niiden ansiosta kaunis rahasumma $133.00 sekä huomattava määrä uusia haasteita muille sanavapauden kannattajille. Suurkiitos lahjoituksista ja haasteiden jatkamisesta.

Aikaisemmin Vapaudessa ja Liekissä julkaistut tiedot huomioonottaen tämä tarkoittaa, että heinäkuun ensimmäisenä päivänä alkanut haastekampanja on tähän mennessä tuottanut yhteensä $3,676.14. Kun alimpana tavoitteena on $7.000 rahaston hankkiminen karhujen karkoittamiseksi Vapauden kintereiltä, niin nyt voidaan todeta, että puolimatkan krouvi tuli sivuutetuksi, sillä alin tavoite on nyt täytetty 52.52-prosenttisesti.

Yksityislahjoitusten lisäksi saatiin yksi järjestötoverienkin erikoislahjoitus, Toronto Finnish Societysta $25.00. Suurkiitos järjestötoverit.

Alueittenvälisissä kilpailuissa johtaa edelleen kulta-alue. Toisella tilalla on lehden kotialue Keski-Ontario ja kolmannella tilalla Quebec, mikä tavoittelee jo 50-prosentin rajaa alimmasta tavoitteestaan.

TULOKSET ALUETTAIN OVAT SEURAAVAT:

	Tavoite	Vapaus	Liekki	Yhteensä	Pros.
POHJOIS-ONTARIO	$1,300.00	$1,354.00	$ 29.00	1,383.00	106.38
Keski-Ontario	1,830.00	1,214.64	56.00	1,270.64	69.43
Quebec	250.00	103.00	13.00	116.00	46.5
Alberta	90.00	20.00	19.50	39.50	43.88
Manitoba ja Sask. ..	55.00	10.00	6.50	16.50	30.00
British Columbia ..	650.00	88.00	83.00	171.00	26.3
Etelä-Ontario	1,325.00	325.00	30.50	355.50	26.83
Länsi-Ontario	1,500.00	278.00	43.00	321.00	21.4
U.S.A.			3.00	3.00	
Yhteensä	$7,000.00	$3,392.64	$283.50	$3,676.14	52.52

FINNISH SOCIETY, Toronto, Ont. lahjoittaa $25.00 haasteryntäyksen hyväksi.

WANUPIN LUKIJA, Wanup, Ont. lahjoittaa $2.00 Vapauden ja Liekin hyväksi, että niiden ilmestyminen olisi turvattu.

ANNA TUOMINEN, Edmonton, Alta lahjoittaa $2.00 Vapauden ja Liekin hyväksi ja haastaa seuraavat ystävät tekemään samoin: mr. ja mrs. T. Ollikka, Waskatenau, Alta ja Antti Ranta, Vancouver, B. C.

KUSTAA LILJEQUIST, Mattawa, Ont. lahjoittaa $5.00 Vapauden ja Liekin talousaseman tukemiseksi.

TAUNO PURRA, Sudbury, Ont. vastaa $5.00 Ida ja Oscar Männistön haasteeseen ja haastaa seuraavat henkilöt: Anton Linna ja Janne Autio, Sudbury, Ont., Väinö Laaksonen ja Kalle Viinikka, South Porcupine, Ont. sekä Uuno Venna, Whitefish, Ont.

HILJA RAJALA, Matachewan, Ont. vastaa $5.00 Emma Tuomen haasteeseen ja toivoo kaikkien vastaavan haasteisiin vointinsa mukaan.

ARNE SIKALA, Kirkland Lake, Ont. lahjoittaa $2.00 ja hastaa kaikki Arnet tekemään samoin vointinsa mukaan.

MARTHA JA ANTTI PIIRAINEN, Swastika, Ont. lahjoittavat $2.00 ja toivovat että kaikki tekevät vointinsa mukaan lehtiemme hyväksi.

W. M. LUUKKONEN, Kirkland Lake, Ont. lahjoittaa $2.00 ja kehoittaa kaikkia metsämiehiä lahjoittamaan lehtiemme tukemiseksi. Kiitos Eino huomaavaisuudesta.

SELMI OJALA, Port Arthurin laidasta vastaa $2.00 Hilda Erkkilän haasteeseen ja haastaa puolestaan Matti Hannin Intolasta ja mrs. Hilma Freemanin Vancouverista viemään haastetta eteenpäin.

(Jatkuu sivulla 3)

RIKOLLISUUS REHOITTAA YHDYSVALLOISSA

Washington. — Nuorisorikollisuuden jyrkän kasvun vuoksi rikollisuus nousee Yhdysvalloissa väkiluvun kasvua nopeammin, ollen rikollisuuden nousu viime vuonna 5-prosenttinen.

FBI:n keskiviikkona julkaisemassa vuotuisessa raportissa sanotaan, että viime vuonna tapahtui vakava rikos joka viiden minuutin kuluttua — kaikkiaan 2,780,000 vakavaa rikosta vuodessa.

Rikollisuuden lisääntyminen 5-prosenttisesti tarkoittaa, sitä, että Yhdysvalloissa tapahtuu 14 rikosta joka tuhatta asukasta kohti.

Vaikka rikollisuuden nousu oli viime vuonna pienempi kuin vuonna 1964, jolloin nousu edelliseen vuoteen verraten oli 11-prosenttinen, rikollisuuden lisääntymisen suhdeluku väestönlisäykseen oli 6—1. FBI:n raportin mukaan vakavat rikokset ovat vuodesta 1960 lähtien lisääntyneet 46-prosenttisesti. Väestön kasvu oli samaan aikaan vain 8 prosenttia.

Alle 18-vuotiaiden pidätys vakavista rikoksista syytettynä on lisääntynyt 47 prosenttisesti viimeksikuluneen viiden vuoden aikana — sen ikäluokan väestölisäys ollen vain 17 prosenttia.

FBI määrittelee vakaviksi rikoksiksi murhat, raiskaukset, pahoinpitelyt, ryöstöt, murrot, varkaudet ja autovarkaudet.

Raiskausten määrä on lisääntynyt eniten. Vuonna 1965 oli 22,740 väkivaltaista raiskausta, ollen lisäys edelliseen vuoteen verraten 9-prosenttinen.

Murhat, ryöstöt ja pahoinpitelyt nousivat 6-prosenttisesti. $50 ja sitä suurempien summien varkaustapaukset lisääntyivät 8-prosenttisesti ja autojen varkaudet 5-prosenttisesti.

FBI:n johtaja, J. Edgar Hoover sanoo raportissaan, että poliisivoimia tarvitaan enemmän. Hän sanoi Yhdysvaltain kaupungeissa olevan nyt 1.7 virkavallan tehnyttä poliisia kutakin tuhatta asukasta kohti.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing Address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75 USA:ssa 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25
3 kk. 2.75 Suomessa: 1 vk. 10.50, 6 kk. 5.75

Onkohan se enää mahdollista?

Toronto Daily Starin toimittaja Mark Gayn antaa Saigohista lähettämässään ja mainitun lehden tiistaina julkaisemassa artikkelissa hyvin pessimistisen kuvan Vietnamin sodan lopettamismahdollisuuksista selittäen, että nyt on "huono kausi rauhantekijöillä" siksi kun vietnamilaiset eivät ole luopuneet maansa itsenäisyyden puolustamisesta, kun Saigonissa ollaan "hieman kyynisiä" Britannian Harold Wilsonin Intian Gandhin ja Ranskan Jean Saintenyn rauhantunnusteluihin, ja kun "amerikkalaiset Saigonissa sekä taistelutantereilla ovat ruvenneet uskomaan, että voitto on käden ulottumassa . . ."

Lyhyesti sanoen, mr. Gayn on sitä mieltä, että Vietnamin sota voi loppua vasta sitten kun kumpikin puoli ei vain ajaudu umpikujaan vaan tunnustaa niin tapahtuneen. Kukaan ei täällä halua ennustaa, milloin se tulee tapahtumaan, sanoo mr. Gayn ja jatkaa: "Mutta kun niin tapahtuu, Canada voi viedä hyödyllistä osaa rauhantekijänä . . ."

Muiden hyvää tarkoittavien canadalaisten kanssa meidän on suorastaan mahdotonta hyväksyä mr. Gaynin "umpikujateoriaa", siksi, että kysymys ei ole vain sotamahdista ja sotavoimista, vaan oikeudesta yleensä ja erikoisesti Vietnamin kansan oikeudesta päättää omista asioistaan. Olisi todella suuri vahinko, jos osoittautuisi, että Yhdysvaltain sotamahti on sittenkin valttia, ja että "oikeus" painetaan maan rakoon — tapahtukoon se sitten vaikka "umpikujateorian" perusteella.

Me toivomme luonnollisesti, että Canada voisi olla "rehellisenä välittäjänä" Vietnamin verenvuodatuksen lopettamisen hyväksi — mutta meidän maamme voi viedä tällaista "hyödyllistä roolia", mistä mr. Gayn puhuu, vain silloin, jos me kansakuntana sanoudumme irti Yhdysvaltain hyökkäyssodasta Vietnamin kansaa vastaan.

Valitettava tosiasia on, että ei vain Vietnamin kansantasavalta, myös Laos on jo esittänyt syytöksiä siitä, että Canada on Geneven sopimuksen valvontakomission jäsenmaana antautunut Yhdysvaltain hyökkäysohjelman puolestapuhujaksi ja puhtaaksipesijäksi. Näitä syytöksiä on Ottawassa pyritty torjumaan erinäisillä väitöksillä ja vakuuttamalla meille canadalaisille, että liittohallitus työskentelee sittenkin kaikessa hiljaisuudessa kulissien takana Vietnamin sodan lopettamiseksi.

Mutta viimeaikoina on paljastunut, että Canadasta on myyty Yhdysvaltoihin Vietnamin sodassa käyttämistä varten monenlaisia sotatarpeita. Geneven sopimus — jonka valvontakomission yhtenä jäsenmaana Canada on, kieltää kaikenlaisen sotamateriaalin viennin ulkomailta Vietnamin alueelle. Tämän perusteella on esimerkiksi Ruotsin hallitus — puolueettomuuttaan suojatakseen — kieltäytynyt myymästä sotatarpeita Yhdysvalloille. Mutta näin ei ole ilmeisestikään meidän hallituksemme tehnyt. Päinvastoin näyttää siltä, että Canadasta lähetetään yhä lisääntyvässä määrässä erinäisiä sotatarvikkeita Yhdysvaltoihin Vietnamin sodassa käytettäväksi.

Globe and Mail lehden huhtikuun 17 pnä 1966 julkaisemassa CPn uutistiedossa sanottiin: "Canadan sotilaallisen räjähdysaineen vienti Yhdysvaltoihin kasvaa nopeasti Yhdysvaltain tarpeiden täyttämiseksi Vietnamin sodassa." Samassa uutistiedossa sanotaan, ko. räjähdysaineen tuotanto lisääntyy tänä vuonna kaksinkertaisesti. Samassa yhteydessä annetaan yksityiskohtaisia tietoja siitä, mitkä yhtiöt näitä verirahatilauksia ovat Yhdysvalloista saaneet.

"Canadian Aviation" — Maclean-Hunter julkaisu — tiesi äskettäin kertoa, että Yhdysvalloista on tulossa suuri Havilland Caribou-lentokoneiden tilaus, USAn käyttäessä suuressa mitassa näitä lentokoneita hyökkäyssodassa Vietnamia vastaan.

Vancouver Sun kertoi heinäkuun 14 pnä, että Canadassa tullaan valmistamaan osia Northrop F-5 lentokoneisiin, joita Yhdysvallat varaa Saigonin sotilasjuntan käyttöön.

U. S. News and World Report-julkaisu arvioi äskettäin, että Canadasta on myyty vuoden 1959 jälkeen Yhdysvaltoihin miljardin dollarin arvosta aseita. Mainitun julkaisun mukaan jotkut canadalaiset "hankkivat paljon rahaa" siitä.

Päivän tapahtumia seuraavat henkilöt tietävät, että näitä suuria ase- ja sotamateriaalikauppoja on pidetty mahdollisimman paljon salassa. Mutta kysymys pulpahti yleisen keskustelun alaiseksi siitä kun Yhdysvaltain puolustusministeri Robert McNamara sanoi äskettäin, että eräs canadalainen pommitilaus tullaan peruuttamaan.

Geneven sopimuksen valvontakomission yhtenä jäsenmaana Canadan tulisi luonnollisesti pidättyä sotamateriaalin myynnistä Vietnamissa käyttöä varten, koska se rikkoo mainitun sopimuksen kirjainta ja henkeä. Ottawa on puolustellut näitä asekauppoja sillä, että näitä sotamateriaaleja ei lähetetä suoraan Vietnamiin — että Canada myy niitä "vain" Yhdysvalloille välittämättä siitä, mihin tarkoitukseen jenkit niitä käyttävät.

Tällaiset onttouttaan kumisevat selitykset eivät tietenkään muuta miksikään sitä tosiasiaa, että sotamateriaalien myynti Vietnamissa käyttöä varten rikkoo Geneven sopimusta vuodelta 1954. Juuri sen vuoksi esimerkiksi Ruotsin hallitus kieltäytyi vatsaanottamasta yhdysvaltalaista sotatarvetilausta.

Tämä sellaisenaan heikentää suuresti Canadan asemaa kansainvälisesti. On suorastaan kyseenalaista, kuinka "hyödyllistä osaa" Canada voi tämän jälkeen missään rauhanneuvotteluissa viedä.

Ja kuitenkin olisi toivottavaa, että Canada voisi olla "rehellisenä välittäjänä", kuten sanotaan, Vietnamin ongelman ratkaisemisen hyväksi.

Se vaatii kuitenkin sitä, että Canadan maine pidetään puhtaana, ei vain vietnamilaisten, vaan myös maailman yleisen mielipiteen silmissä.

Se vaatii ehdottomasti sitä, että Canadasta lakataan myymästä sotamateriaaleja Yhdysvaltoihin Vietnamissa käyttöä varten. Me tulemme kansakuntana toimeen ilman niitä verirahojakin.

Se vaatii sitä, että liittohallituksen tulee sanoutua julkisesti irti Yhdysvaltain hyökkäyssodasta ja ryhtyä vaatimaan takaisin Geneven sopimukseen palaamista, mikä edellyttää hyökkäysoperatiojen lopettamista, kaikkien ulkomaalaisten sotavoimien Vietnamista kotiuttamista, Vietnamia olevien sotatukikohtien purkamista ja Vietnamin kansallisen itsenäisyyden tunnustamista linjoittumattomien ulkopoliittisten ohjelman perusteella.

Tuhatvuotinen Puola

Perjantaina, heinäkuun 22 pnä Puolan kansantasavallan kansallispäivänä tuli kuluneeksi 22 vuotta siitä kun Puola vapautui saksalaisten miehityksestä. Tänä vuonna juhlitaan myös Puolan valtakunnan tuhatvuotista olemassaoloa. Oheisessa kirjoituksessa hahmottelee Varsovan yliopiston professori Stefan Kieniewizc Puolan valtakunnan tuhatvuotisen kehityksen ääriviivoja.

Noin kymmenen vuosisataa sitten tiedettiin Euroopan tärkeimmissä poliittisissa keskuksissa, että Oderin ja Veikselin välillä sijaitsee valtakunta, jota paljon myöhemmin alettiin nimittää Puolaksi. Valtakunta oli muodostunut useiden toisilleen läheisten slaavilaisheimojen yhtymisen tuloksena jo paljon ennen kuin siitä mainitaan naapurivaltioiden aikakirjoissa. Puolalaisten ruhtinaan Meshkon mentyä naimisiin tshekkiläisen ruhtinaan Dubravan tyttären kanssa ja Puolan ruhtinaan ja hänen hovinsa tämän avioliiton yhteydessä omaksuma kristinusko (v. 966) lujittivat Puolan siteitä muuhun Eurooppaan ja edistivät kulttuurin kehitystä.

Meshkon poika Boleslav I Urhea hallitsi jo laajaa valtakuntaa. Hänen harjoittamansa politiikan ansiosta Puola säästyi saksalaisten valloitukselta, jonka uhriksi muut länsislaavit joutuivat, ja säilytti itsenäisyytensä. Sadan vuoden kuluttua Boleslavin luoma monarkia kuitenkin hajosi useaksi pieneksi valtiomuodostumaksi. Poliittinen pirstoutuneisuus oli luonteenomaista feodaaliajan Euroopalle. Heikot, keskenään eripuraiset puolalaiset ruhtinaskunnat eivät kyenneet estämään tataarien hävitysretkiä eivätkä vastustamaan saksalaisten hyökkäyksiä.

Tällä kaudella, XII ja XIII vuosisadalla Puolassa muodostui keskiaikainen säätyjako, ritaristo sekä kirkko saivat etuoikeutensa ja muodostui kaupunkien itsehallinto. Maataloudessa tuli käyttöön maan vuokraaminen. Yhteiskunnan ylimpien piirien osallistuminen poliittiseen elämään voimistui.

UUSI YHTEENLIITTYMINEN

Nämä taloudelliset, poliittiset ja kulttuurialan tekijät yhdessä muodostivat myös perustan maan uudelle yhteenliittymiselle puolalaisen kuningassuvun jälkeläisen alaisena. Puolan uusi kuningaskunta ulottui jälleen Oderille — luonnolliselle läntiselle rajalleen. Itämeren rannikolle oli saksalainen ritarikunta muodostanut voimakkaan sotilasvaltion, ja sieltä käsin hyökkäiltiin jatkuvasti Puolan alueelle.

Piastien kuningassuvun katkettua kutsuivat puolalaiset ruhtinaat valtaistuimelle Jagellon, jonka maata, Liettuaa, saksalainen ritarikunta myös uhkasi. Vuonna 1410 puolalaiset ja liettualaiset joukot löivät ristiritarit. Se oli keskiajan loppupuolen eräs merkittävimpiä taisteluita, eivätkä ristiritarit enää toipuneet häviöstään. Puolen vuosisadan jälkeen Puolalla oli jälleen pääsy Itämeren rannikolle.

Seuraavaa XVI vuosisataa nimitetään Puolassa "kultaiseksi vuosisadaksi". Renessanssi saapui Puolaan suoraan Italiasta. Se antoi sysäyksen puolankielisen kirjallisuuden kehittymiselle. XVI vuosisata oli puolalaisen runouden kukoistusaikaa.

OMA LINJA

Tähän saakka yhteiskunnallinen ja valtiollinen kehitys Puolassa oli kulkenut suurin piirtein samoja linjoja kuin muuallakin Euroopassa. Siitä poikkeaminen on havaittavissa nimenomaan XVI vuosisadalla. Euroopan kaikissa valtioissa monarkia voimistui säätyjen kustannuksella. Puolassa kuitenkin aatelissääty säilytti oikeutensa kuninkaan valitsemisessa. Sillä oli myös monia muita etuoikeuksia.

XV vuosisadan lopussa ja XVI vuosisadan alussa muotoutui Puolassa parlamentaarinen järjestelmä. Senaatista ja edustajakamarista muodostunut parlamentti — sejm — keskitti käsiinsä kaiken lainsäädäntävallan. Valtakunta sai pian nimekseen "rzeczpospolita" "tasavalta", vaikka sen päänä oli vaalikuningas.

Ympärillä käytyjen uskonsotien aikana Puola oli eräänlainen mielenmaltin keidas. Keskiajan lopulla se otti vastaan muualta Euroopasta paenneita juutalaisia. Vuoden 1573 Varsovan konfederaatio takasi ikuisen rauhan eri uskontokuntiin kuuluville.

RUHISTUMINEN AIKAA

Minkä vuoksi kuitenkin valtio, joka tähän saakka oli ollut Euroopan etumaisten joukossa, alkoi luisua alaspäin? Kuten koko muu Itä-Eurooppa Puolakin kehittyi hitaasti sekä taloudellisesti että poliittisesti. Aatelisto riisti talonpojilta kaikki oikeudet ja sitoi ne maahan, mikä oli askel taaksepäin entiseen aikaisempaan vuokrausjärjestelmään verrattuna. Se johti lopulta häviöön Puolan maatalouden, joka siihen saakka oli ollut ulkomaankaupan perustana. Tämän ajan Puolan toinen heikkous oli laajat harvaan asutut alueet. Sen rajoja suojeltiin huonosti. Ukrainalaisilla ja liettualaisilla alueilla, jotka oli liitetty Puolaan, aatelisto omaksui pian puolan kielen ja puolalaisen kulttuurin, mutta talonpoikaisto jäi tässä suhteessa vieraaksi. Talonpoikaiskapinat kävivät yhä voimakkaammiksi ja XVII vuosisadan lopulla ne uhkasivat jopa valtion olemassaoloa.

Kaikkialla muualla Euroopassa valta keskittyi yksinvaltiaille, mutta Puolassa magnaatit olivat kuningasta mahtavampia. "Kultaista vapauttaan" puolustaessaan ne loppujen lopuksi muuttivat parlamentaarisen järjestelmän irvikuvaksi. Veto-oikeuttaan käyttäen voi yksi edustaja torjua minkä taahnsa ehdotuksen ja jopa estää parlamentin istunnon.

PUOLA JAETAAN

XVIII vuosisadalla Puola oli suuresta alueestaan huolimatta aivan voimaton. Itse asiassa ei ollut hallitusta, armeijaa eikä lakia säätävää elintä. Magnaattien sisäisten ristiriitojen takia se voi minä hetkenä tahansa joutua ympärillä olevien voimakkaiden valtioiden saaliiksi. Kaukonäköiset henkilöt näkivät kyllä Puolaa uhkaavan vaaran, mutta he eivät kyenneet ajoissa saamaan aikaan muutosta. Heidän ohjelmansa ei saanut vastakaikua talonpoikien taholta, sillä sen asema ei olisi parantunut. Puolan naapurit eivät säästäneet voimiaan estääkseen uudelleen voimistumasta maata, jota ne olivat jo pitkän aikaa katselleet makupalana.

Puolan kolmen jaon tuloksena joutuivat puolalaiset alueet Venäjän, Preussin ja Itävallan hallintaan. Puolan valtakunta lakkasi olemasta yli sadaksi vuodeksi. XIX vuosisadalla, siis aikana, jolloin muu Eurooppa muuttui ja vaurastui Puolaa riistivät sen orjuuttajat.

KANSANNOUSUJA

XVIII vuosisadan lopulla Puolan itsenäisyys liikutti ainoastaan pientä "valistajien" ryhmää. Mutta taistelu itsenäisyyden puolesta levisi yhä laajemmalle seuraavien sukupolvien aikana. Siinä oli suuri ansio puolalaisilla vallankumouksellisilla. Vuodesta 1830 alkaen kaikki Puolan kansannousut liittyivät Euroopan vallankumoukselliseen liikkeesen. Puolan ongelman vallankumouksellista merkitystä tähdensivät kaikki vapauden ja sosiaalisen edistyksen puolesta taistelevat.

Vuosien 1848 ja 1864 välisenä aikana Puolassa poistettiin feodaalijärjestelmä. Puolalaiset vallankumoukselliset olivat esittäneet ohjelmassaan maaorjuuden poistamista, sen toteuttivat kuitenkin Puolan jakoon osallistuneiden keisarikuntien hallitukset. Näin poistettiin samalla agraarivallankumoukseen liittyvän kansallisen vapausliikkeen perusta. Puolan kysymys katosi lehdistä ja hallitusten välisistä nooteista.

EROT SYVENEVÄT ERI OSIEN VÄLILLÄ

Kapitalismin erilainen kehittyminen niissä kolmessa maassa, jotka olivat jakaneet Puolan, lisäsi myös eroa Puolan eri osien välillä. Tsaarin hallitus vähitti ns. Puolan kuningaskunnan autonomian rippeetkin. Preussi uhrasi miljoonia ostaakseen kaiken puolalaisen maan ja tehdäkseen sen entisistä omistajista proletaareja. Puolalaisten lasten oli käytävä saksankielistä koulua. Toisaalta Itävallan alaisina olevat puolalaiset saivat Habsburgien monarkian kriisien takia poliittisen ja kulttuuriautonomian. Samanlaisia eroja oli myös taloudellisessa kehityksessä.

Katsoessamme tänä päivänä tuota synkkää aikaa havaitsemme, että toisaalta se oli myös erikoisen nousun ja edistyksen aikaa. Vuosien 1870—1910 välisenä aikana lisääntyi puolalaisten määrä 10 miljoonasta 22 miljoonaan. Teollisuuden kehittyminen aiheutti työväenluokan kasvun.

TYÖVÄENLIIKE

1880-luvulla alkoi Puolan työväenliike omaksua sosialistisia aatteita. Se sai joukkoluonteen ja vuosien 1905—1907 vallankumouksessa Puolan proletariaatti ensimmäisen kerran ryhtyi avoimeen taisteluun kapitalismia ja tsaarin itsevaltiutta vastaan. XIX vuosisadan lopulla muodostui poliittisia joukkopuolueita, ja nyt osallistui yhteiskunnalliseen toimintaan jo huomattava osa työväenluokkaa ja talonpoikaistoa. Puolueiden välinen poliittinen jännitys kuvasti käynnissä olevaa luokkataistelua. Kaikilla poliittisilla yhteenliittymillä on kuitenkin yksi yhteinen päämäärä — ulkomaisen orjuutuksen kahleiden poistaminen.

MAAILMANSOTIEN VÄLINEN AIKA

Vuosien 1918—1919 vaihteessa Puolan työväenluokka yritti ottaa vallan käsiinsä. Se oli kuitenkin liian heikko sisäisten erimielisyyksien vuoksi ja niin Puola jäi maailmansotien väliseksi ajaksi porvarilliseksi valtioksi. Monet vaikeudet painoivat itsenäisyyden alkua. Puolan rajat oli määritelty ottamatta huomioon reaalisia olosuhteita, sillä oli vaikea pääsy merelle ja kolmannes väestöstä oli kansallista vähemmistöä, joka pyrki itsenäisyyteen. Se oli vihamielisissä suhteissa melkein kaikkiin naapurivaltioihin. Sen hallitusmiehet aloittivat julistamalla demokraattisen perustuslain, maatalousreformin ja lupaamalla edistyksellisen yhteiskunnallisen lainsäädännön, ja he päätyivät sotilasklikin diktatuuriin, kenttätuomioihin ja keskitysleireihin.

Koska Puola sijaitsi erittäin tärkeässä paikassa Euroopassa, se piti Ranskaa mahdollisena liittolaisena Saksaa vastaan ja Englantia Neuvosto-Venäjää vastaan suunnatun aggression välineenä. Puola odotti turhaan taloudellista apua ulkomailta pääomalta. Varojen puuttteesta ja työttömyydestä kärsivänä Puola jäi yhä enemmän jälkeen muusta Euroopasta. Sen osaksi tuli raaka-aineen ja halvan työvoiman toimittaminen.

Mutta kaikesta tästä huolimatta on nähtävä se, mikä oli maailmansotien välisenä aikaan rakentavaa: kauan erotettuna olleiden osien yhteenliittäminen yhdeksi taloudelliseksi kokonaisuudeksi, merisataman rakentaminen Gdyniaan, koulujär-

(Jatkuu seuraavalla sivulla)

CBCn Bill McNeil matkustelee heinä- ja elokuussa Canadan lännessä haastatellakseen ihmisiä, joiden nimiä ei näy sanomalehtien uutisotsikoissa. Matkansa varrella McNeil haastattelee Torontosta Vancouveriin asti "keskinkertaisia" canadalaisia Canadan satavuotisjuhlien lähestymisen merkeissä. Nämä haastattelut esitetään CBCn Assignment ohjelman yhteydessä. McNeil keskustelee yllä Orilliassa, Ont. nyt asuvan lehmäpaimenen kanssa, joka on aikaisemmin ansainnut leipänsä kengurojen metsästyksellä.

ESPANJA JA VIETNAM

"Kautta Espanjan on taivas pilvetön", imoitti heinäkuun 17. päivänä vuonna 1936 Espanjan radio. Mutta tästä päivästä alkaen tämän aurinkoisen maan taivas peittyi mustiin pilviin. Nämä viattomat sanat olivat kuin alkusignaaleina Espanjan nuoren tasavallan hallituksen vastaiselle kapinalle, joka sitten kehittyi kansalaissodaksi ja johti ulkomaisten fasistien maahantunkeutumisen.

Sota jatkui vuoden 1939 maaliskuun loppuun. Viisi kuukautta sen jälkeen, kun aseet olivat vaienneet Espanjassa, Hitler hyökkäsi Puolaan. Espanjan draama osoittautui toisen maailmansodan tragedian alkunäytökseksi.

Espanjan kansalaissodan alusta lähtien oli selvää, että vaikka sotatapahtumat keskittyivätkin yhteen maahan, tällä sodalla oli suuri kansainvälinen merkitys. Neuvostoliiton hallitus totesi silloin, että sota ei koske ainoastaan Espanjan kansaa, vaan koko ihmiskunnan etuja.

Historian vääjäämättömäksi tosiasiaksi jää, että Espanjan kansa olisi kyennyt kukistamaan maaateliston, suurten teollisuusmiesten sekä korkeimman papiston ja pankkiirien kannatuksen saaneen taantumuksellisen sotilaskapinan ellei saksalais—italialaista interventiota olisi tapahtunut. Kapinan jälkeen suurin osa Espanjan alueesta sekä maan pääkaupunki olivat edelleen laillisen hallituksen käsissä. Tärkeimmät teollisuuskeskukset ja satamat, sota- ja kauppalaivasto sekä kultavarannot olivat samoin laillisen hallituksen käsissä. Kenraali Francon kannattajien salamannopea vallankaappaus epäonnistui heti alkuunsa.

Silloin ulkopuoliset voimat sekaantuivat peliin. Kolmannen valtakunnan kukistumisen jälkeen löytyi valtakunnan salaisista arkistoista asiakirjoja, jotka loivat valoa Francon ja Hitlerin keskinäisiin suhteisiin. Niinpä eräässä salaisessa asiakirjassa, joka on päivätty 5. 7. 1936, ilmoitettiin, että saatuaan Francolta viestin Führer kutsui koolle pienen neuvotteluryhmän, johon kuuluivat sotamarsalkka Göring, silloinen puolustusministeri Blomberg ja tiedustelupalvelun päällikkö Canaris. Näiden välisessä neuvottelussa tehtiin päätös Francolle annettavasta avusta. Espanjan sodan loppuvaiheessa sotilaskaappaukseen ryhtyneiden joukoissa oli yli 300,000 ulkomaista sotilasta ja upseeria.

Espanjan tasavallan sankarillinen taistelu sisäistä ja kansainvälistä taantumusta vastaan sai osakseen kaikkien edistysmielisten voimien kannatuksen. "Koko maailman sivilisaatio on vaarassa Espanjassa," lausui siihen aikaan intialainen kirjailija ja filosofi Rabindranath Tagore ilmaisten näillä sanoillaan miljoonien ihmisten mielipiteen.

Eräänä solidaarisuuden osoituksena oli 53:n maan vapaaehtoisten osallistuminen Espanjan kansalaissodan tasavaltalaisten joukkojen puolelle. Vaikka vapaaehtoisten joukkojen lukumäärä ei ollutkaan kuin 40.000, oli niiden merkitys vapauden ja demokratian puolustuksessa erittäin huomattava.

Neuvostoliitto asettui heti oikeuttaan puolustaneen Espanjan tasavallan puolelle. Tasavallan hallituksen pyynnöstä Neuvostoliitto ryhtyi vuoden 1936 lokakuusta alkaen lähettämään Espanjaan aseita ja sotilaallisia neuvonantajiaan. Neuvostoliittolaisia vapaaehtoisia taisteli ja kaatui Espanjan maaperällä. Kansainvälisten prikaatien urhoollisuus ja sankarillisuus merkittiin historian eräänä proletariaatin kansainvälisyysaatteen huomattavimpana osoituksena.

Kolmenkymmenen vuoden kuluttua Espanjan sodasta saatu opetus on tullut jälleen ajankohtaiseksi.

(Jatkuu seuraavalla sivulla)

PÄIVÄN PAKINA

SODAN "HAUSKEMMAT" KASVOT

Viikon varrella ehtii nykyään tapahtua äärettömän paljon asioita.

Mikään pikkulehti ei voi kuvitellakaan, että se voisi käsitellä kaiken maailman asioita.

Tosiasiassa suurlehdistäkään emme tiedä muuta kuin New York Timesin, jonka tunnuksena on, että se julkaisee kaikki julkaisukelpoiset uutiset. Tosiasia tietenkin on, että suuresta koostaan huolimatta joutuu monta kertaa Times lehtikin paljon tinkimään siitä "periaatteestaan", vaikka ei nyt huomioitaisi lainkaan sen "synnynnäistä" taipumusta jättää huomioonottamatta suurporvareille epämieluisia asioita.

Ihmekö se sitten on vaikka tälläinen pikkulehti kuin Vapaus joutuu tilanpuutteen vuoksi punnitsemaan toisinaan moneen kertaan, mitä otetaan julkaistavaksi ja mikä on vähemmän lukijoita kiinnostavana jätettävä julkaisematta.

Mutta kun tällaisina ankeena aikana, jolle jokapäiväinen harmaus antaa aivan liian paljon leimaansa, jää lehdestä pois "hauskoja" sotauutisia, niin se on suoraan sanoen, munaus, josta voi joutua tilinteolle sitten kun Vapauden isännät ja emännät kokoontuvat taas yhtiökokousta istumaan.

Kerrotaan siis tässä lyhkäisyydessään, että "odotettu sota" on kuulemma vihdoin viimeikin tullut myös Vungtau-nimiselle paikkakunnalle Etelä-Vietnamiin.

Vungtaua ei ole tosin vielä pommitettu maalta, mereltä eikä ilmasta. Sinne ei ole pudotettu yhdysvaltalaisia palopommeja, ei kasvullisuutta tappavia kemikaaleja eikä muita myrkkyjä.

Mutta Vungtau on kuitenkin päässyt jo sodan ihanuuden esimakuun, eli kuten New York Times Service asiasta kertoi viime tiistaina, sinne on tullut "4,000 amerikkalaista ja australialaista, sekä viinia, naisia ja lauluja, mitä nuoret sotilaat tuovat tullessaan."

Mainitun uutistiedon mukaan Vungtau sijaitsee helposti puolustettavalla St. Jacquesin niemimaalla, noin 45 mailia Saigonista kaakkoon. Se on tähän mennessä ollut hiljaiseloa viettävä merihuvilapaikka, eräänlainen "ryysyinen aasialaisversio Ranskan Rivierasta", kuten New York Times Service sanoo.

Vungtaun rauhallinen hiljaiselo on nyt kuitenkin ollut ja mennyt. Mutta antakaamme Timesin uutispalvelun selittää tilannetta;

"Yön hiljaisuuden rikkoo baarien ovien läpi kuuluvia Beatles ja Rolling Stones pauhina (baarien niminä on sivumennen sanoen A Go-Go, Chicago ja The Bunny — kaikki ehkä etelä-vietnamilaisia kylttejä).

"Baarien määrä on viimeksikuluneen kuuden kuukauden aikana kaksinkertaistunut, 30:sta 60:een baariin, ja Vungtaun pormestari sanoo, että ne tulvittaisivat kauppalan ellei hän vastustaisi uusien baarien avaamista.

"Baarien mukana on tullut noin 400 baarityttöä ja prostituuttia Saigonista ja maaseudulta.

"Kaksi uutta hotellia on avattu; yhden on USAn armeija ottanut huostaansa; toinen "Grand", on kauppalassa ainoa hotelli, joka ottaa vastaan matkustavaisia . . .

"Ainoa ryhmä, mikä ei iloitse Vungtaun muutoksesta, on Etelä-Vietnamin merijalkaväkiosasto ja (Etelä-Vietnamin) laskuvarjo-osasto. Niihin ryhmiin kuuluvien miesten palkka on paljon alhaisempi kuin australialaisten ja amerikkalaisten, ja he antavat toisinaan mieliharminsa tietää reilusta baarihuonerähinäin muodossa . . ."

Mutta pieniä ovat sittenkin silakat joulukaloiksi, jos verrataan Vungtaussa olevien ulkomaalaisten sotilaspoikien, sekä baarien omistajien ja porttojen elämää niihin suuriin etuisuuksiin, mitä sota antaa kotirintaman "silmänteke-ville".

Amerikkalaislehtien kertoman mukaan Etelä-Veitnamissa liiketoimintaa harjoittavien amerikkalaisyhtiöiden standarttivoitot ovat 20—30 prosenttia sijoitetusta pääomasta vuodessa ja muistaa tulee, että v. 1965 yli 30 yhdysvaltalaisyhtiöllä oli yli $45,000,000 arvoinen liiketoiminta Vietnamissa.

Seuraavasta näkyy, miten amerikkalaisten hyökkäyssota rikastuttaa sotatarvetehtailijoita ja muita sota-alan liikemiehiä.

Kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana on jenkkien hyökkäyssodan johdosta lisääntynyt (Yhdysvalloissa) Airlinesin voitot 38.6 prosenttisesti, lentokoneteollisuuden voitot, 55-prosenttisesti; kumiteollisuuden 36-prosenttisesti; vaatetusteollisuuden 24-prosenttisesti; työstökoneistoalan voitot 33-prosenttisesti, öljytuotantoalan voitot 14 4 prosenttisesti ja kemikaaliyhtiöiden voitot 14-prosenttisesti.

Kuka vielä sanoo, että sota on pelkkää kärsimystä, tuskaa, hävitystä ja kuolemaa? — Känsäkoura.

Urheilua

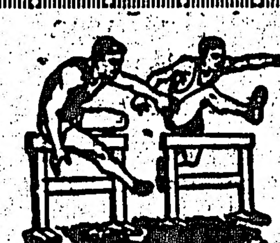

Norjan voimistelijat hävisivät murskaavasti 16,60 pisteellä

Lappeenranta. — Norjan ja Suomen voimistelumaaottelu päättyi Kimpisen kentällä omavalintaisiin liikesarjoihin. Jo pakollisten jälkeen voitiin todeta kuinka maaottelussa tulisi käymään, sillä olihan Suomi jo siinä vaiheessa hankkinut 11 pisteen johdon. Toisena päivänä johto lisääntyi vielä kuudella pinnalla, joten isännät ottivat ylivoimaisen voiton numeroin 558,50—541,90. Eroa oli siis peräti 16,60 pistettä.

Myös henkilökohtaisessa kilpailussa voitto jäi Suomeen. Mauno Nissinen joka kiitettävällä tavalla on paneutunut myös MM-kisojen pakollisten liikkeiden harjoitteluun, saavutti erittäin korkean kokonaispistemäärän 114,10. Norjan Aage Storhaug kiilautui toiseksi 113,70. Totuuden nimessä on sanottava, että arvostelutaulukko liikkui hyvin yläkantissa, kuten yleensä helposti maaotteluissa tapahtuu.

Kilpailujen korkeimmat pistemäärät nappasivat omavalintaisissa liikkeissä Olli Laiho (hevosella) ja Aage Storhaug (rekillä), jotka saivat suorituksistaan 9.70. Suomen ylivoimaisuutta kuvaa muutenkin sekin, etteivät norjalaiset saaneet edes yhtään telinevoittoa.

Maaottelun toinen päivä alkoi permannolla, jonka voitti Storhaug 9,60 pisteellä. Sappinen 9,45, Nisssinen 9,40 ja Heino 9,20 olivat seuraavina. Laiho ei loukkaantuneen olkapäänsä takia osallistunut tälle telineelle.

SUOMI OMAA LUOKKAANSA HEVOSELLA

Hevonen tuntui olevan norjalaisten heikoin kohta, sillä vain kaksi miestä pääsi yli yhdeksän pisteen. Voiton korjasi Laiho vakuuttavalla tavalla pistemäärällä 9,70. Hänen jälkeensä seurasivat Nissinen 9,50, Storhaug 9,45, Ekman 9,40 ja Heino 9,35. Tällä telineellä Suomi korjasi murskaavimman joukkuevoiton numeroin 47,25—44,65.

Seuraavina olivat renkaat, joilta parhaimman pistemäärän 9,65 korjasi Nissinen. Ulkoilmalla oli ilmeisesti tällä telineellä oma vaikutuksensa voimistelijoille sillä kaikille muille tapahtui joitakin rikkeitä, ellei muuta niin ainakin heilumista. Heino suoritti parasta työtä aina alastuloon saakka, mutta kierrevoltti alas epäonnistui, ja hän löi kätensä lattiaan. Pistemääräksi tuli näin ollen vain 9,2.

HEINO SAANUT JUONESTA KIINNI

Hypyissä saatiin kolme miestä Storhaug, Nissinen ja Gjermstad samalla pistemäärällä 9,45 kärkeen. Seuraavina olivat Sappinen 9,40 ja Heino 9,35. Ilahduttavaa on havaita, että Heino näyttää vihdoinkin saaneen hyppyjen juonesta kiinni. Tähän asti tämä teline on melkein kaikissa kilpailuissa ollut hänelle Akilleen kantapää.

Kilpailu jatkui tämän jälkeen nojapuilla, joilla korkeimman pistemäärän korjasi Nissinen. Hänen kaksoisvolttinsa tuli tosin hyvin jaloilleen, mutta mitenkään muuten ei hänen liikesarjansa vakuuttanut. Toiseksi sijoittui Storhaug, jonka voimistelua ainakin minun mielestäni häiritsee liiallinen selän notkeus. Seuraavina samalla pistemäärällä 9,50 olivat Sappinen ja Ekman ja sitten seurasivat Heino ja Gjermstad 9,25.

PARASTA REKILLÄ

Kilpailujen päästötelineellä oli rekki, jolla nähtiinkin parasta voimistelua. Voittajaksi selviytyi erittäin hienolla liikesarjalla Norjan Storhaug, jolle annettiin 9,70 pistettä. Hänen jälkeensä tuli neljä suomalaista, joiden järjestykseksi muodostui Nissinen 9,55, Ekman 9,50, Sappinen 9,40 ja Heino 9,35.

Maaottelun loppupisteet: Suomi 558,50 — Norja 541,90.

Maaottelun kulku telineittäin: Permanto: Suomi 45,85 — Norja 45.45, hevonen Suomi 47,25 — Norja 44,65, renkaat: Suomi 46,90 — Norja 45,70, hyppy: Suomi 46.80 — Norja 46,55, nojapuut: Suomi 47,05 — Norja 46,10, rekki Suomi 46,30 — Norja 46,20.

—•—

Pennelin ME-vipu toimi – 534 "entinen mies" palasi listalle

Los Angeles. — Amerikkalainen John Pennel saavutti uuden maailmanennätyksen seiväshypyssä ylittämällä 534 Los Angelesin kaksipäiväisissä kansainvälisissä yleisurheilukilpailuissa. Entinen ennätys 532 oli hänen maanmiehensä Bob Seagrenin nimissä.

Pennel selvisi 534:stä kolmannella yrityksellään.

Yleisöä oli kilpailuja seuraamassa noin 12,000. Australian Ron Clarke teki hiostavassa helteessä yrityksen oman 5,000 metrin ME:n rikkomiseen, mutta hyvä yritys toi vain ajan 13.28,4.

Kolmiloikassa teki Art Walker uuden USA:n ennätyksen 16.74.

Myös monia muita huipputuloksia tehtiin näissä kilpailuissa, joista todettakoon Randy Matsonin kuulatulos 20.32 ja Tom Gagesin moukaritulos 66,80.

5,000 metrillä oli toisena Tracy Smitht USA ajalla 13.40,2 ja kolmantena George Young ajalla 13.52,0. Neljänneksi tuli Englannin Derek Graham 13.53,0 ja viidenneksi Thor Helland Norja 15.01,8.

Seiväshypyssä oli toisena Paul Wilson tuloksella 519 ja sitten ME:n haltija Bob Seagren kolmantena 503.

Kymmenottelussa johti ensimmäisen päivän jälkeen Hodge pistemäärällä 4,534 ja toisena Toomey, joka pinkaisi 400 metrillä kymmenottelijoiden epävirallisen ME:n 46,8. Toomella oli 4,265 p.

Naisten korkeushypyn voitti Australian Michele Brown tuloksella 175 ja 100 metriä USA:n Wyomia Tyrus ajalla 11,5. Naisten 880 jaardilla teki USA:n Charlotte Cook uuden maansa ennätyksen 2.04,6.

Kovatasoisessa moukarikilvassa oli Harold Connolly toinen tuloksella 66,75 ja Ed Burke kolmantena 66,60.

WRIGHTISTA PENNELIIN

Seiväshypyn maailmanennätyksen kehitys kautta aikojen:

402 Marcus Wright USA 8 6 1912
409 Frank Foss USA 20 8 1920
421 Charles Hoff Norja 22 7 1922
423 Charles Hoff Norja 3 9 1922
423 Charles Hoff Norja 13 8 1924
425 Charles Hoff Norja 27 9 1925
427 Sabin Carr USA 27 5 1927
430 Lee Barnes, USA 28 4 1928
437 William Graber USA 16 7 1932
443 Keith Brown USA 1 6 1935
443 George Varoff, USA 4 7 1936
454 William Sefton, USA 29 5 1937
455 Earle Meadows USA 29 5 1937
460 Cornelius Warmerdam USA 29 6 1940
472 C. Warmerdam USA 6 6 1941
477 C. Warmerdam USA 23 5 1942
478 Robert Gutowski US 27 4 1957
480 David Bragg USA 2 7 1960

Tästä lähtien lasikuituseipäällä:

483 George Davies USA 20 5 1961
489 John Uelses USA 31 3 1962
493 David Tork USA 28 4 1962
495 Pentti Nikula Suomi 22 6 1962
495 John Pennel USA 23 3 1963
497 John Pennel USA 21 3 1963
500 Brian Sternberg USA 21 4 1963
505 John Pennel USA 30 4 1963
505 Brian Sternberg USA 25 5 1963
508 Brian Sternberg USA 7 6 1963
510 John Pennel USA 13 7 1963
511 John Pennel USA 27 7 1963
513 John Pennel USA 5 8 1963
517 John Pennel USA 24 8 1963
520 John Pennel USA 25 8 1963
523 Fred Hansen USA 13 6 1964
528 Fred Hansen USA 25 7 1964
532 Bob Seagren USA 14 5 1966
534 John Pennel USA 23 7 1966

—•—

Sekauinnin ME parani 0,9 sek.

Los Altos. — Kalifornialainen 14-vuotias uimarityttö Lynn Vidali paransi perjantai-iltana Los Altosissa järjestetyissä uintikilpailuissa naisten 200 m sekauinnin ME:tä ajalla 2.19,0. Tulos on 0.9 sekuntia parempi entistä Donna de Varonan nimissä ollutta MEtä. Toiseksi tuli tässä lajissa Claudie Kolb ajalla 2.31,8. Naisten 1,500 metrin vapaauinnin voitti 14-vuotias Debby Meyer uuden ME:n kärkiajalla 18.39,6. Toiseksi tuli Susan Peterson ajalla 19.11,6 (Susan on iältään vasta 12-vuotias). Naisten 100 m vapaauinnin voitti 15-vuotias Pokey Watson vuoden kärkiajalla 1.00,6. Toisena oli Linda Gustavson, 16, ajalla 1.02,1 ja kolmantena Nancy Ryan, 16, ajalla 1.02,2.

—•—

Ihme-Ann selkää 1.07,4 (ME)

Beziers. — Etelä-Afrikan ihmeuimari Anne Fairlie saavutti lauantaina Beziersissa uuden naisten 100 metrin selkäuinnin maailmanennätyksen 1.07,4. Tulos alittaa 4/10 sekunnilla amerikkalaisen Kathy Fergusonin Tokion olympialaisissa vuonna 1964 uiman entisen ennätyksen.

NL, Englanti, Portugali ja Länsi-Saksa neljännessä

Lontoo. — Jalkapallon MM-kisojen neljä parasta joukkuetta saatiin selville lauantaina neljännesvälieräkierroksella. Onnelliset jatkoonpääsijät ovat Neuvostoliitto, Portugali, Länsi-Saksa ja Englanti.

Päivän ennakolta kiinnostavin ottelu pelattiin Sunderlandissa, jossa olivat vastakkain Neuvostoliitto ja Unkari. Tasainen kamppailu ratkesi edellisen hyväksi niukasti 2—1, vaikka unkarilaiset yrittivätkin lähes koko joukkueen voimalla saada aikaan tasoitusmaalia.

Liverpoolista kuului ensimmäisen jakson alussa todella yllättäviä uutisia. Pohjois-Korea oli hankkiutunut 3—0 johtoon suurimmaksi MM-suosikiksi Portugalia vastaan. Ounasteltu jymy-yllätys jäi kuitenkin syntymättä, sillä loistavasti pelannut Eusebio teki neljä perättäismaalia, ja lopulta peli päättyi Portugalin voittoon 5—3.

Kahdessa muussa ottelussa erotuomarit joutuivat ajamaan pelaajia ulos kentältä. Lontoossa Englanti säilytti edelleen maalinsa koskemattomuuden kukistaessaan Argentiinan niukasti 1—0. Voittomaali syntyi vasta 13 minuuttia ennen peliajan loppua, vaikka Argentiina oli kapteeninsa ulosajon takia joutunut pelaamaan ensimmäisen jakson 35. minuutilta vain kymmenellä miehellä.

Länsi-Saksa selvitti tiensä jatkoon voittamalla Uruguayn selvin luvuin 4—0. Viimeiset kolme täysosumaa syntyivät ottelun 20 viimeisen minuutin aikana, jolloin Uruguaylla oli kentällä enää yhdeksän pelaajaa. Englantilaiserotuomari Finney oli sitä ennen joutunut poistamaan kaksi rumasti pelannutta uruguaylaista peliareenalta.

Välieräotteluissa kohtaavat Länsi-Saksa— Neuvostoliitto ja Englanti —Portugali. Edellinen ottelu pelataan maanantaina Liverpoolissa ja jälkimmäinen tiistaina Lontoossa.

—•—

Pippola 47.6

Helsinki. — Kaksi kesän kärkitulosta saavutettiin sunnuntaina Kurikassa. Heikki Pippola juoksi 400 m ajassa 47,6 ja Niilo Hangasvaara heitti kiekkoa 56,30

Muita tuloksia: 110 m aidat Antti Lanamäki 14,9, keihäs Pauli Nevala 80,42, 100 m Risto Hytönen 11,1.

Naiset: 800 m: Eeva-Liisa Kalliolahti 2.17,3, 100 m: 1) Sirkka Norrlund 12,8, 2) Orvokki Ojala 12,8.

Talouden kehitys suotuisaa DDRssä

DDRn talouden suotuisa kehitys jatkui kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla, ilmenee DDRn tilastollisen toimiston katsauksesta. Teollisuuden tavaratuotanto nousi viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna 6.8 prosentilla. Työn tuottavuus kohosi 6.6 prosentilla. Kansantulon kasvu oli 5 prosenttia.

Tuotannon kasvu oli suurin sähköteknisessä teollisuudessa (11 pros.) ja seuraavana oli kemian teollisuus 9 pros.

Vienti kasvoi 4 prosentilla. Länsi-Euroopan maihin suuntautuva vienti kasvoi erityisesti koneiden ja laitteiden kohdalla.

Talouden kehitykseen vaikuttaneita syitä eritellessään "Berliner Zetung" viittaa Berliinin muurin pystyttämiseen, jolla estettiin vieraat "pistämästä käsiään taskuihimme". Toisena tekijänä lehti mainitsee pari vuotta sitten käytäntöön otetun kansantalouden uuden johtojärjestelmän. Hyviin tuloksiin on päästy puheena olevana ajanjaksona suoritetusta työajan lyhentämisestä huolimatta, painottaa Berliner Zeitung.

Espanja ja Vietnam

(Jatkoa edelliseltä sivulta)

Tänä päivänä USAn hallitsevat piirit käyvät rikollista sotaa Vietnamissa aivan samalla tavalla kuin sen tekivät aikoinaan Hitler ja Mussolini. Vietnamista saattaa muodostua kolmannen maailmansodan lähtökohta samoin kuin Espanjasta vuonna 1936 muodostui toisen maailmansodan alkunäytös ellemme pysäytä ajoissa amerikkalaisten mieletöntä eskalaatiota.

Varsovan liiton maiden Bukarestin neuvottelukokouksessa Neuvostoliitto ja muut sosialistiset maat vahvistivat antavansa Vietnamin sankarilliselle kansalle kaikkea sen tarvitsemaa apua, tarvittaessa myös vapaaehtoisten muodossa. Vietnam on meidän päivänämme muodostunut paikaksi, missä ase kädessä puolustetaan ihmisarvoa, vapautta ja riippumattomuutta sekä koko ihmiskunnan rauhaa.

Ehrström 10.5

Helsinki. — Jormo Ehrström osoitti edelleen mainiota kuntoa juoksemalla 100 m ajassa 10,5 Pohjanmaan ruotsalaisen piirin yleisurheilumestaruuskilpailuissa. Tulos, joka sivuaa voimassa olevaa Suomen ennätystä, syntyi välierissä erinomaisissa olosuhteissa. Loppukilpailuissa Ehrströmin aika oli 10,6.

Partisaanit tulittivat helikoptereita

Da Nang, Etelä-Vietnam. — Yhdysvaltain merijalkaväen puhemiehet ilmoittivat Vietkong partisaanien ampuneen tiistaina ainakin 30 kranaattia mariinien Heliport-Seabee-Hospitala kohti. Tulituksessa vaurioitu 4 yhdysvaltalaista helikopteria ja haavoittui 7 miestä, mutta ketään ei kuollut. Kaksi helikoptereista vaurioitui niin pahoin, että ne tarvitsevat suurempaa korjaustyötä.

Tuhatvuotinen Puola

(Jatkoa edelliseltä sivulta)

jestelmän uudistaminen kaikissa asteissa, edistys monilla tieteen aloilla. Kansainvälisessä mitassa oli tärkeää, että Puolasta oli jälleen tullut itsenäinen valtio. Ja kaikkein tärkeintä oli, että vuosien 1918—1939 välisenä aikana kasvoi uusi polvi itsenäisessä ja yhteenliittyneessä maassa. Juuri tämä sukupolvi kieltäytyi vuonna 1939 alistumasta Hitlerin diktatuuriin ja päätti puolustaa maansa riippumattomuutta.

PUOLAN KANSANTASAVALTA

Puolan kansan kohtalo toisen maailmansodan aikana on kaikkien tiedossa. 6 miljoonaa henkeä tuhoutui ja Varsovasta hävitettiin 80 prosenttia.

Saksalaista fasismia vastaan käydyn kuuden vuoden taistelun jälkeen saavutettiin uudelleen itsenäisyys ja suoritettiin perusteelliset yhteiskunnalliset uudistukset. Kansan Puola ryhtyi rakentamaan sosialismia. Siinä auttoivat myös ulkoiset olosuhteet: uudet rajat, jotka tekivät siitä yhtenäisen kansallisen valtion; laajentunut merenranta, joka helpotti yhteydenpitoa kaikkialle maailmaan; ystävyys Neuvostoliiton kanssa, joka suojelee sitä länsisaksalaiselta revanshilta, sekä yhteistoiminta muiden sosialististen maiden kanssa, jotka myös haluavat säilyttää rauhan maailmassa.

Jos katsellaan Puolan karttaa tuhannen vuoden takaa, niin havaitaan, että rajat ovat suunnilleen samat kuin Puolan kansantasavallan rajat. Tämä ikään kuin symbolisoi Puolan historian jatkuvuutta kaikkien nousu ja laskuvaiheiden keskellä. Tuhatvuotisen Puolan valtakunnan juhlimisen tarkoituksena on juuri lujittaa tätä yhteyttä menneisyyteen, palauttaa mieleen kaikki se mikä vuosisatojen aikana on ollut jaloa ja oikeaa: puolalaisten työ, josta syntyy kansan hyvinvointi, perinteellinen isänmaallisuus sekä internationalismi, taistelu orjuutta vastaan sekä puolalainen edistyksellinen ja vallankumouksellinen ajattelu.

Expo 67:n brittiläistorni. Britannian paviljonkia Expo 67:ssa hallitsee 200 jalkaa korkea symboolinen Britannian torni. Sen suunnittelija-arkkitehti sir Basil Spence sanoo tätä tornia "kallioiseksi ja peräänantamattomaksi". Sen pitäisi kuvaaman brittiläistä luonteenominaisuutta.

VÄINÖ PELTO, Port Arthurista lahjoittaa $5.00 lehtiensä hyväksi.

SYLVIA JA EINO MÄKINEN, Port Arthur, Ont. vastaavat $5.00 mr. ja mrs. Toby Hakalan haasteeseen ja haastavat mr. ja mrs. Kusti Ahon ja mr. ja mrs. Kusti Tiensuun, Wawa, Ont. sekä naapurit Port Arthurista viemään haastekapulaa eteenpäin.

H. TUUTTILA, Murillo, (R. R. 1), lahjoittaa $3.00 ja kehoittaa ystäviä Port Arthurista ja myös Tarmo Korhosen, Intola, Ont. tekemään vointinsa mukaan.

K. KAARELA, Port Arthur, Ont. (Alppila) lahjoittaa $1.00 ja haastaa Olavi Kentalan ja George Wirtasen tekemään paremmin.

MIKE NEMM, Port Arthur, Ont. lahjoittaa $1.00 ja haastaa Arthur Lingtonin, Port Arthurista.

LYYLI HILTUNEN, Porcupine, Ont. vastaa $2.00 Ahon ja Väinön haasteeseen.

HILMA JA M. RASMUS, Toronto, Ont. lahjoittavat $5.00 Vapauden ja Liekin hyväksi ja haastaa kaikki mattimyöhäiset tekemään samoin.

ED. KAUPPI, Toronto 14, Ont. vastaa $5.00 Hellen ja Walter Smithin haasteeseen.

KARL LEHTO, Toronto 14, Ont. lahjoittaa $5.00 Vapauden ja Liekin talousaseman turvaamiseksi.

M. HERINGSEN, Sicamour, B. C. lahjoittaa $3.00.

SULO AIJÖ, Toronto, Ont. vastaa $5.00 Vihtori Kauppilan haasteeseen ja haastaa seuraavat: E. Pusa ja E. Leppänen, Parry Sound, Ont.

LEMPI JA LAURI JOKINEN, Toronto, Ont. lahjoittavat $5.00 Vapauden ja Liekin hyväksi ja toivovat kaikkien tekemään lahjoituksen ja vastaamaan haasteisiin.

VOITTO LEHTI, Wanup, Ont. vastaa $5.00 Matti Ponnen haasteeseen ja haastaa seuraavat: Arvi Hako-oja, Arvo Leppänen ja Paul Leppänen, Wahnapitae, Ont.

MARTTI MÄNTYLÄ, Wanup, Ont. lahjoittaa $5.00 ja haastaa kaikki mattimyöhäiset maksaaman kunniavelkansa.

ELLIN TAINIO, Nanaimo, B. C. lahjoittaa $2.00.

MIKKO PALOMÄKI, Nipigon, Ont. vastaa $2.00 Mariana Nevalan haasteeseen ja haastaa seuraavat ystävät tekemään samoin: Rudolf Niemi ja Yrjö Ryti, Port Arthur, Ont.

KATRI MERTANEN, Toronto, Ont. vastaa $5.00 Bill Salisen haasteeseen.

HILJA JA JOHN HIETA, Chase River, B. C. lahjoittavat $3.00 Vapauden ja Liekin hyväksi toivolla, että toisetkin täyttävät kunniatehtävänsä rauhan ja edistyksen hyväksi.

NEPA TUOMI, Stoney Creek, Ont. vastaa $3.00 saamiinsa haasteisiin.

ELSA JA JALMAR MIETTINEN, R. R. 2, Sudbury, lahjoittavat $5.00 ja toivovat, että kaikki lahjoittaisivat vointinsa mukaan, että lehtiemme ilmestyminen olisi turvattu.

HILJA KANKKUNEN, Wahnapitae, Ont. vastaa $1.00 Mary Ylitalon haasteeseen ja haastaa Signe Wähämaan, R. R. 2, Wahnapitae.

TEKLA JA H. KAUPPINEN, Montreal, Que. lahjoittavat $5.00 Vapauden ja Liekin talousaseman turvaamiseksi.

L-SAKSAN SOSDEM PUOLUEEN UMPIKUJA

Kesäkuun puolivälissä Saksan dem. tasavallassn ja sitten Saksan liittotasavallassa piti olla kokouksia, jossa oli tarkoitus esiintyä sekä Saksan yhtyneen puolueen että Saksan sosialidemokraattisen puolueen edustajia. Kokouksen piti olla Karl Marxstadissa kesäkuun 14. pnä ja Hannoverissa viikkoa myöhemmin. Näin ei kuitenkaan tapahtunut. Länsi-Saksan porvarillinen lehdistö eli salaa voitonriemuaan. Mikä siihen on syynä?

Länsisaksan sosialidemokraattinen puolue on 20 vuotta sivuuttanut sen tosiasian, että DDR:ssa toimii voimakas ja vaikutusvaltainen työväenpuolue. V. 1951 lähtien Saksan yhtynyt sosialistinen puolue on vähintään 30 kertaa tehnyt aloitteen kosketuksen aikaansaamiseksi L-Saksan sosialidemokraattien johtavien elinten kanssa. Kaikki nämä yritykset ovat törmänneet vieraantumisenmykkään seinään. Tämän vuoden helmikuussa, hiukan ennen sosialidemokraattisen puolueen Dortmundin puoluekokousta, yhtyneen sosialistisen puolueen keskuskomitea jälleen lähetti avoimen kirjeen sosialidemokraattisen puolueen keskuskomitealle. Kirjeessä ehdotettiin nykyisen Saksan tilanteen peruskysymysten, nimittäin aseidenriisunnan, molempien Saksan valtioiden ydinaseiden hankinnasta kieltäytymisen ja molempien Saksan valtioiden suhteiden normaalisoinnin yhteistä käsittelyä. Lyhyesti sanoen, kaikki nämä ehdotukset tähtäsivät siihen, ettei päästettäisi tilannetta sellaiseksi, että sota voisi jälleen syntyä Saksan maaperällä.

Kirje julkaistiin sosialidemokraattisen puolueen pää-äänenkannattajassa, sitä seurasi muutamien kirjelmien vaihto ja useita kummankin puolueen edustajain tapaamisia asian teknillisen puolen järjestämiseksi.

Miksi Saksan sosialidemokraattisen puolueen johto ryhtyi 20 vuoden kuluttua tähän keskusteluun? Ratkaisevaa osaa tässä näytteli ehdottomasti puolueen rivijäsenten tyytymättömyys puolueen johtajien kristillisdemokraattien "syleilypolitiikkaa" kohtaan, puolueen johdon politiikan hedelmättömyys yhteissaksalaisissa kysymyksissä.

Ne jotka seurasivat keskustelun kehittymistä, ajattelivat aluksi, että sosialidemokraattisen puolueen johto pyrkii keskustelussa vaikkapa minimaaliseen suhteiden normalisointiin ja yhteisymmärrykseen. Kuitenkin jo Dortmundin puoluekokous pakotti epäilemään näitä olettamuksia. Laajan Saksan kansan elinkysymyksiä koskevan keskustelun sijasta sosialidemokraattisen puolueen johto ehdotti puhujien vaihtoa kaventaen siten keskustelun osanottajien määrän pienimpään mahdolliseen. Puolueen johto kielsi alempia järjestöjä ja rivijäseniä ryhtymästä neuvotteluihin yhtyneen sosialistisen puolueen järjestöjen kanssa ja jätti tämän oikeuden itse asiassa vain kolmelle puhujalle, Brandtille, Wenerille ja Erlerille. Sosialidemokraattisen puolueen johto poisti jo ennakolta mahdollisuudet sopimukseen pääsystä toisen työväenpuolueen kanssa. Puolueen varapuheenjohtaja ilmoitti julkisesti, että tulevat kokoukset merkitsevät "iskujen vaihtoa". Länsi-Saksan lehdistö alkoi tämän jälkeen kaikin tavoin paisutella "ottelua kehässä". On täysin ymmärrettävää, että tällainen "puhujien vaihto" olisi voinut tuoda tulokseksi vain suhteiden kärjistymisen puolueiden välillä, johtaa "kylmän sodan" kiihtymiseen. Missään tapauksessa se ei olisi edistänyt kahden saksalaisen työväenpuolueen suhteiden normalisoimista.

Tämän osoitti jälleen kerran sosialidemokraattisen puolueen johdon asenne suhteessa Bonnin hallituksen toimenpiteisiin keskustelun johdosta. Bonnista ilmoitettiin, että DDR:stä Länsi-Saksaan saapuvat kommunistiset toimitsijat voidaan vangita. Suostuessaan ottamaan vastaan yhtyneen sosialistisen puolueen edustajia sosialidemokraattinen puolue, jonka jäsenmäärä on 700,000 ja äänestäjämäärä 13 milj. osoittautui voimattomaksi takaamaan heidän turvallisuutensa Saksan liittotasavallassa, voimattomaksi jopa Hanoverissakin, missä paikallinen hallitusvalta on sosialidemokraattien käsissä.

Sitten Bonnin hallitus ajoi valtiopäivillä läpi lain "väliaikaisesta oikeudellisesta vastuusta vapauttamisesta", jolla se sai "oikeuden" harkintansa mukaan määrätä, kuka voi saapua DDR:stä Länsi-Saksaan. Tämän lakiesityksen alla on myös sosialidemokraattisen ryhmän johtajan Erlerin nimi. Tällä lailla sosialidemokraatit antoivat puolueensa yhteyksien ja kosketuksien valvontaoikeuden Erhardin puolueen käsiin. Puolivirallinen Frankfurter Allegemeine kirjoittikin, että tästä alkaen eri vasemmistoryhmät jäävät vaille mahdollisuutta edes pyytää lupaa ottaa vastaan vieraita

Näissä oloissa "puhujan vaihto" olisi voinut muodostua vain uudeksi DDR:n vastaisen tihutyön muodoksi, kuten Wener itse ilmoitti. On varsin luonteenomaista, että juuri samoina päivinä Bonnin hallitus palkitsi puolueen varapuheenjohtaja Herbert Wenerin tasavallan korkeimmalla kunniamerkillä, "ansioristillä" tähtineen ja nauhoineen.

Länsi-Saksan sosialidemokraattisen puolueen 20-vuotinen tie sodan jälkeen, jolloin sen johto oletti voivansa liitessa antikommunismin kanssa löytää erityisen kolmannen tien demokratiaan ja sosialismiin, on johtanut puolueen umpikujaan. Ei voida olla näkemättä, että sosialidemokraattisten rivijäsenten keskuudessa yhä selvemmin ilmenee pyrkimys sanoutua irti kristillisdemokaraattien varjona olemisesta Tämä ilmeni äskeisessä Pohjois-Reinin—Westfalenin liittopäivävaaleissa. Se ilmenee myös halussa todelliseen keskusteluun Saksan ensimmäisen työläisten ja talonpoikain valtion johtavan puolueen kanssa. Ja riippumatta siitä, miellyttääkö se puolueen johtoa tai ei, todellinen keskustelu kansallisista peruskysymyksistä tulee jatkumaan ja syvenemään kummankin Saksan valtion työtätekevien välillä.

DMITRI GUDKOV.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

HUUTOKAUPPA

LAUANTAINA, ELOK 6 PNÄ 1966, klo 2 ip., 40 päätä Ayrshire-lehmiä 13 on syksyllä poikivia, maidonjäähdyttyssäiliö ja maitokuota. H. A. Waern, Con 2, Hanmer Township. (29-4-6)

Tilatkaa Vapaus!

HYVÄ KIUAS-SAUNA
TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla
1742 PARIS ST. SUDBURY

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
184 Elgin St. S., Sudbury

KAUNIITA
KUKKIA
KUKKAKIMPPUJA
KUKKALAITTEITA
Poiketkaa hakemassa kukkakalenterinne
LOUGHEED
FLOWER SERVICE
Puhelin 673-9595
22 Durham St. N.
60 Eyre St., Sprucen kulmassa
SUDBURY

Delongchamp
CARTAGE CO. LTD.
29 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN
VARASTOHUONE

Toivo Taipaleen viimeinen matka

Viime tiistaina oli saapunut Beaver Laken haalille suuri sukulais-, ystävä ja toverijoukko, suorittamaan viimeistä kunnioitustaan ja jäähyväisiään riveistämme poistuneelle työväenliikkeen pojalle, Toivo Johannes Taipaleelle, joka kuoli perjantaina, kuluvan kuun 22 pnä, kotonaan täällä Beaver Lakella, pitkäaikaisen syöpätaudin murtamana. Pastori Pentti Murto puhui kauniisti vainajan elämäntyöstä ja tarmokkuudesta uuden kotimaamme ja perheensä hyväksi, ja siunasi vainajan viimeiseen lepoonsa. Rauha Mäki lauloi kauniilla tavallaan laulun "Haudalla" vainajan muistolle. Eero Kinos lauloi myöskin kauniin laulun Hellen Sundholmin säestyksellä.

Toivo Taipale oli syntynyt Suomessa Nokialla tammikuun 11 pnä, 1899. Saapui monen muun siirtolaisen tavoin tähän maahan 1927, työskennellen Sault Ste. Marien alueella, Torontossa ja nyt viimeksi Sudburyn ympäristöllä kirvesmiehenä, josta ajasta asui täällä Beaver Lakella viimeiset 13 vuotta. Toivo kuului ammattialansa ammattiyhdistykseen ja seurasi kiinteästi maailman rientoja ja tapahtumia. Hän oli lehtiemme Liekin ja Vapauden pitkäaikainen tilaaja. Hän oli myöskin yksi uuden haalimme rakentajia silloin kun sitä rakennettiin. Vainajaa lähinnä jäi suremaan vaimonsa Olga ja muut sukulaiset ja ystävät.

Paljon pidetyn toverin ja ystävän muistolle oli järjestetty kahvitarjoilu haalille perinteelliseen tapaan Rivistämme on poistunut yksi tämän maan työväenliikkeen rakentajista joka antoi arvokkaan panoksen osaltaan edistysmielisen ja kulttuurillisen toiminnan rakentamisessa kansalaistemme keskuudessa. Rivimme harvenevat. Vainaja kätkettiin viimeiseen lepoonsa Beaver Laken kalmistoon. Kantajina toimivat Toivo Ranta, Werner Lammi, Bill Salminen, Eli Salo, Einar Elgbacka ja Niko Piispanen. Keveät mullat haudallesi Toivo, aina muistamme rehtiä luonnettasi ja samanlaisia tekojasi. — N.

TILATKAA VAPAUS

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4914
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Inco pyytää lakon "laittomaksi" julistamista"

Inco on pyytänyt, että Ontarion työsuhdelautakunta määrittelisi jotta Incon 17,800 työläistä on "laittomassa lakossa". Asiasta suoritetaan kuulustelu ensi keskiviikkona.

Incon 16,000 työläistä on lakossa Sudburyssa ja noin 1,800 työläistä on lakossa Port Colbornessa. Terästyöläisten unio on kummassakin paikassa näiden työläisten kollektiivisena edustajana.

Ontarion työsuhdelautakunnan puheenjohtaja Jacob Finkleman sanoi, että lautakuntaa pyydetään usein työkiistojen yhteydessä julistamaan lakko laittomaksi. Lakisellaista toimenpidettä varten on ollut voimassa vuodesta 150 lähtien. Niin pian kuin tällainen laittomuusjulistus annetaan, työsuhdelautakunnan toiminta päättyy siihen.

Teräsunion suhdannetyön tekijä Bob Bouchard sanoo yhtiön tätä toimenpidettä "vipusimeksi" oman asemansa lujittamiseksi neuvotteluissa.

"Jos lakko julistetaan laittomaksi, Inco voi nostaa vahingonkorvausjutun uniota vastaan. Yhtiöllä on monta menettelymahdollisuutta, mutta sitä ennen yritetään saada lakko julistetuksi laittomaksi", on Bouchard sanonut.

Neuvottelut uudesta työehtosopimuksesta alkoivat Torontossa, tiistaina, lakon jatkuessa kolmattatoista päivää.

Terästyöläisten union osasto 6500 mikä edustaa Incon työläisiä, on erään tiedon mukaan levittänyt toisille osastoille kirjettä, missä ennustetaan pitkää lakkoa ja pyydetään, että tiedot työpaikkojen aukeamisesta lähetettäisiin Sudburyyn että lakossa olevat kaivostyömiehet voisivat anoa niitä työpaikkoja.

Kidd Copper Minella myös lakkotilanne

Mine Mill unioon kuuluvien Kidd Copper Minen työläisten kerrotaan menneen keskiviikkoamuna valtuuttamattomaan lakkoon.

Mine Millin osaston edustaja Charles Gauthier, joka ei ollut työssä lakon alkaessa, sanoo työläisten vaativan palkankorotusta. Kaivosmiehet saavat nyt siellä $2.25 tunnilta ja maanpäällystyöläiset $1.75. Lakkoon sanotaan osallistuvan noin 175 miestä.

Mine Mill sai mainittujen työläisten kollektiivisen edustusoikeuden viime huhtikuussa ja on yrittänyt päästä sopimukseen uudesta työehtosopimuksesta. Kiistan käsittelyä edistämään on nimitetty H. R. Illing sovittelijaksi ja hän kohtaa sekä yhtiön että union edustajat President hotellissa elokuun 3 päivänä.

Osasto No. 598 kokous pidettiin asian johdosta keskiviikkoiltana Creighton—Livelyn Mine Mill haalilla.

Kaivoksen omistajan J. P. Sheridanin kerrotaan sanoneen, että mikäli hän tietää, Mine Mill ei tätä lakkoa kutsunut. "Se on kokonaan laiton ja edesvastuuton lakko", hän sanoi.

23 loukkaantui Kemissä keskiviikkona

Kemin Isohaaran voimalaitoksen sillalla keskiviikkona tapahtuneessa kiskobussin ja sorajunan yhteentörmäyksessä loukkaantui yhteensä 23 henkilöä, joista 9 joutui jäämään sairaalahoitoon Kemin keskussairaalaan. Vaikeasti loukkaantuneet veturinkuljettaja Siira ja eräs rouva ovat osittain palanneet tajuihinsa. Onnettomuuden aiheuttajaksi epäillään kiskobussin jarrujen epäkuntoon joutumista.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Keskikesällä kylvetään 2 ja monivuotisia kukkia

Monivuotiskukkia eli perennoja kylvetään myös kevätkuukausina lavoihin sekä joitakin lajeja vielä syyskuussa, mutta nimenomaan harrastelijan ohjelmaan soveltuvat keskikesän kylvökset, kun idätys ja kasvatuspaikat useinkin ovat hieman puutteelliset.

Ennen kuin kylvötyöhön voidaan ryhtyä, on kunnostettava kylvöalusta. Parhaisiin tuloksiin päästään, jos käytettävissä on kylmä lava, vaikka miten yksinkertainen. Varsin hyvin voidaan kylväminen myös tehdä suojattuun paikkaan avomaalle. Aivan pienet siemenerät on kuitenkin varminta kylvää laatikkoon tai vaikkapa kukkaruukkuun. Kylvömullan tulee olla hienojakoista, kuohkeata ja ilmavaa sekä riittävän kosteata. Nykyisin kylvetään myös suoraan kasvuturvelevylle. Jos maa pitkien poutien jäljeltä on pölyävän kuivaa, on parasta kastella alue läpikotaisin päivää paria aikaisemmin. Muokkauksen yhteydessä voi maata parantaa lisäämällä kasvuturvetta ja hiekkaa. Rikkaruohot juurineen poistetaan mahdollisimman tarkkaan ja maa tasoitetaan huolellisesti. Päällimmäiseksi on hyvä seuloa hieno hiekkakerros ennen siementen ripottelua.

Jos kylvetään useampia lajeja tai lajikkeita, jaetaan kylvöalue sopiviin ruutuihin, joihin siemenet ripotellaan hajakylvönä. Siemenet painetaan maahan vaikkapa laudan palasella ja peitteeksi seulotaan hiekka tai multa 3—5 kertaa siemenen vahvuus. Viimeiseksi kylvös kastellaan varovaisesti ja peitetään joko sanomalehtipaperilla ja lavaikkunoilla tai — avomaalla — muovikelmulla. Peitetty kylvös pysyy kauemmin tasakosteana, mutta riittävästä kastelusta silti huolehditaan. Jos siemen pääsee itämisvaiheessa kuivumaan, ei kunnollisesta orastumisesta ole toiveita.

Eri kasveilla siementen itämisaika vaihtelee suuresti, mutta heti kun sirkkalehdet nousevat mullasta, poistetaan peitteet ja aloitetaan tuuletus. Oikein paisteisina päivinä on taimia kuitenkin muistettava varjostaa. Kun taimissa sirkkalehtien lisäksi alkaa näkyä alkua varsinaisista lehdistä, on aika koulia taimet eli siirtää ne kasvamaan väljemmin. Myös kuolimismultaan lisätään runsaasti kasvuturvetta, jotta saadaan vahva juuristo.

* * *

Kuivamaito erinomaista ravintoa

Maito sisältää kaikkia ihmisen tarvitsemia ravintoaineita: valkuaisainetta, maitosokeria, rasvaa, kaikkia tunnettuja vitamiineja ja noin 30 erilaista kivennäisainetta. Maidossa ovat nuo kaikki aineet liuenneina veteen, jota maito sisältää 86% painostaan. Kun tämä vesi poistetaan maidosta, saadaan tuotetta — kuivamaitoa — joka sisältää kaikki maidon ravintoaineet tiivistetyssä muodissa. Ravintona maitojauhe pystyy korvaamaan maidon ja sitä voidaan käyttää yleensäkin kaikkiin erillaisiin tarkoituksiin minin maitoakin. Kuivaamalla maitoa ts. saattamalla maito n. 1/10 normaalista painostaan saavutetaan kuitenkin eräitä tiettyjä etuja, joita maidolla ei ole. Kuivamaitoa voidaan säilyttää kätevästi muovipusseissa ja paperisäkissä, se vie vähän säilytystilaa ja on helppo kuljettaa. Maitojauheen säilytys ei vaadi alhaisia lämpötiloja ja sitä voidaan varata talouteen pitkäksikin aikaa. Varsinkin kesäaikana on maitojauhe erittäin kätevää perheen "maitohuollon" järjestämisessä. Ruoanvalmistuksessa on kuivamaidolla lukemattomia erilaisia käyttömahdollisuuksia ja lisäksi sitä voidaan käyttää maidon sijasta kaikkiin maitoruokiin. Leivonnassa maitojauhe lisää leivonnaisten ravintopitoisuutta.

Maitojauheesta voidaan myös valmistaa piimää siten, että laitetaan esim. 1 kupillinen maitojauhetta, 1 kvartti vettä ja ¼ kupillista piimänsiementä, joksi kelpaa tavallinen talouspiimä. Haalea vesi ja piimänsiemen sekoitetaan maitojauheen joukkoon ja hapatetaan huoneen lämmössä noin puoli vuorokautta, jolloin piimä voidaan vatkata ja jäähdyttää.

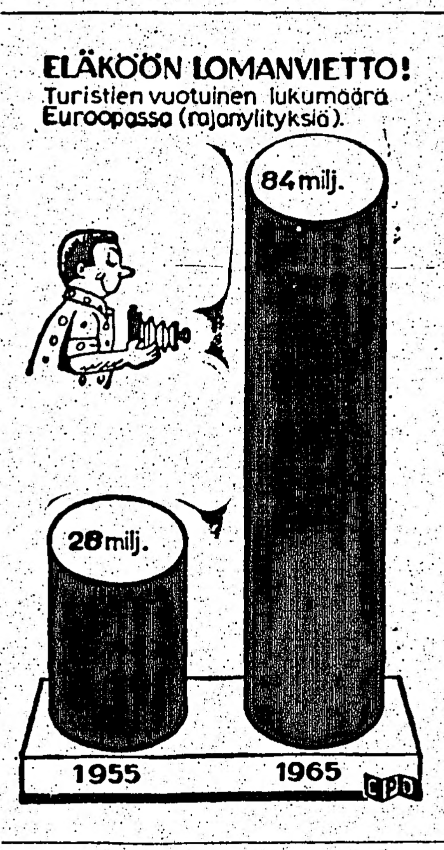

Oikeusjuttu Incoa vastaan jatkuu syyskuun 13 pnä

Sudburyn poliisioikeudessa Incoa vastaan maakunnan työaika- ja lomapalkkalain perusteella nostetun syytöksen käsittely siirrettiin syyskuun 13 päivään.

Incon lakimiehet pyysivät poliisituomari Carl Waisbergilta lisää tietoja terästyöläisten union osasto 6500 nostamasta syytöksestä.

Waisberg suostui pyyntöön ja määräsi teräsunion varaamaan Incolle nämä tiedot elokuun 30 päivään mennessä.

Poliisioikeuden istunnolle esitetyssä syytöksessä sanotaan, että Loyal Lagrove, 99 Shappert Ave., pakotettiin vastoin lakisäädöksiä työskentelemään tammikuun 1 pn ja kesäkuun 26 pn välisenä aikana.

Teräsunio tiedoitti kesäkuussa, että syytöksiä esitetään siitä kun Inco on "mielivaltaisesti ja epäoikeutetusti antanut rangaistuksia työläisille, jotka ovat kieltäytyneet tekemästä ylityötä lain määräämän ajan yli", kuten unio on selittänyt.

Hyttysetkin pitävät hajuvedestä

Hujuvetenne, joka miellyttää miehiä, saattaa saman vaikutuksen aikaan hyttysessä, sanotaan Länsi-Ontarion yliopistossa asiaa tutkineiden taholta.

On saatu selville, että seuraavat seikat vetävät hyttysiä puoleensa:

Jos käytätte hajuvettä, kasvovettä tai muuta sellaista saa se hyttyset seuraamaan teitä.

Jos teillä on tumma tai kostean lämmin iho, olette hyvässä terveydessä, hikoilette, hengitätte kuuluvasti tai käytätte tummia vaatteita.

Londonin, Ont. yliopistosta tulleessa artikkelissa taas sanotaan, että tummaihoista henkilöä syö hyttyset 22 prosenttia enemmän kuin vaaleaihoista. Itämaisia henkilöitä hyttyset syövät 27 prosenttia enemmän kuin kaukaasialaisia sekä neekereitä 60 prosenttia enemmän kuin valkoihoisia.

Lisäksi on todettu hyttysten syövän terveitä ulkona viihtyviä henkilöitä mieluummin kuin sisällä pysytteleviä ja sairaaloisia.

Lämminihoisista hyttyset pitävät 30 prosenttia enemmän kuin kylmäihoisista. Mitä tummemmissa vaatteissa ihminen on sitä enemmän häntä hyttyset vaivaavat.

Lisäksi kokeissa on tultu huomaamaan, että huonehyttyset eivät muuta paikkaa pitemmälle kuin noin kaksi tai kolme kaupungin korttelin väliä.

Toivottavasti näitä neuvoja seuraten säästytte pahimmista hyttysten pistoista.

Apartheid-komitea koolle syyskuussa

YK, New York. — Apartheidia käsittelevä YKn erikoiskomitea keskeytti perjantaina istuntonsa ja jatkaa sitä vasta syyskuun puolivälissä. Komitea ei saanut aikaan minkäänlaisia päätöksiä tai suosituksia.

Komitean puheenjohtaja Achkar Marof Guineasta kehotti kuitenkin YKta ryhtymään pikaisiin toimiin estämään Lounais-Afrikan liittäminen Etelä-Afrikkaan.

Räjähdys USAn japanilaisessa tukikohdassa

Tokio. — Japanilaisen satamakaupungin Jokosukan Urago-nimisessä osassa tapahtui lauantaina voimakas räjähdys, jonka seurauksena useita kymmeniä metriä korkea savupatsas kohosi kaupungin ylle. Onnettomuus tapahtui USAn laivastolle kuuluvassa tykistövarastossa, jossa amerikkalaisten viranomaisten antamien tietojen mukaan muutama lentobensiiniä sisältänyt tynnyri jostain syystä räjähti.

Ei australialaisia Vietnamiin

Canberra. — 58 huomattavaa australialaista kirjailijaa, heidän joukossaan Catherine Prichard, Allan Marshall, Frank Hardy ja John Morrison on esittänyt Australian hallitukselle avoimen vetoomuksen, jossa he vaativat tätä viipymättä lopettamaan australialaisten sotilaiden lähettämisen Vietnamiin.

Kauneimmat
MUISTOJEN
KUKAT
tuttavamme ja toverimme
EMIL WILENIN
MUISTOLLE
Voitto Lehti
Senja ja Edwin Suksi
Lyyli ja Jussi Pärssinen
Elsa ja Jalmar Miettinen
Irja ja Aatu Koivula
Rauha ja Aimo Mäki

IKKUNOITA, OVIA, 'PICNIC'-PÖYTIÄ
Uutuus "COMBINATION" puisia ulko-ovia — iso luisuva ikkuna, kärpäsverkko pysyväisesti ovessa — ei tarvitse vaihdella. Varastossa tavallisia puisia nostoikkunoita — halvin ja edullisin pohjoisalueille. KEHYKSETTÖMIÄ IKKUNOITA — varustettu vahvoilla sivuttain liukuvilla ruuduilla, lännen seetristä raamit — kootaan liiman kanssa. Varastossa vahvoja "PICNIC"-PÖYTIÄ.
VALMISTAMME IKKUNAN JA OVEN RAAMEJA
SUDBURY PLANING MILL
19 Gino St. Copper kadun alkupäästä ylös. Puh. 675-6771

Jackson & Barnard
HAUTAUSTOIMISTO
Palvellut Sudburyn yhdyskuntaa yli neljäkymmentä vuotta edistyneellä tavalla, jonka vuoksi voimme tarjota hienoimmat mukavuudet: kappelin, joka on kuin kirkko, urkurin ja kykenevän henkilökunnan ilman lisämaksua.
VAPAATA PARKKEERAUSTILAA
TONTILLAMME
233 Larch St. Sudbury

KYSYKÄÄ 'PAKETOIDUISTA' VAKUUTUKSISTA
säästätte vakuutusmaksuissa
LAINE AGENCIES
VAKUUTUS- JA KIINTEISTÖTOIMISTO
OLIVER R. LAINE Kotiin 674-4167
PENTTI PENTTILÄ Kotiin 675-2941
Konttori 675-6427
125 Durham St. S. yläkerta Sudbury, Ontario

Onko huono kuulo?
Jos on, kääntykää kuuloneuvonantajan puoleen:
KAY HEWITT'S
Hearing Centre
PUH. 675-6329
101 Pine St. Suite 1 Sudbury
ILMAINEN henkilökohtainen tarkastus — ilman velvoituksia. Palatkaa takaisin ihmeelliseen äänimaailmaan! Elinikäinen palvelu taataan. Lähettäkää allaoleva kaavake:
Nimi ....
Osoite ....
....

Kauneimmat
MUISTOJEN KUKAT
hyvän tuttavamme
Toivo Taipaleen
MUISTOLLE
Mary Saari
Anni ja John Lievonen
Vilma ja Eino Lehtola
Impi ja Frank Tommila
Riikka Viitasalo
Rauha ja Aimo Mäki
Irja ja Aatu Koivula

Halutaan latojan harjoittelija
nuorimies tai poika latojan harjoittelijaksi joka omaa suomen kielen lukutaidon. Oppiaika on kuusi vuotta. Palkka ensin alussa 40% ammattimiehen palkasta, joka nousee 5 prosentilla joka kuuden kuukauden kuluttua. Hyvä ammattiala oppia. Union alainen työpaikka. Palkkaetuihin kuuluu ryhmäsairas- ja tapaturmavakuutus, josta liike maksaa puolet kuluista. Palkallinen vuotuinen loma. Lähettäkää hakemukset osoitteella:
Vapaus Publishing Co. Limited
100 Elm St. West tai P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

TBS LTD
62 64
Borgia St., Sudbury
ja Cobalt, Ont.
COBALTIN KAUPPA SULJETAAN PIAKKOIN

Trustiisi B. Yale, C.A. on määrännyt Ontarion "Wind-Up" lain mukaan myytäväksi koko varasto. Danbury Sales Liquidators and Auctioneers tarjous hyväksyttiin.
MÄÄRÄTTY
MYYTÄVÄKSI
$150,000 VARASTO
Naisten, miesten ja lasten
vaatteita ja jalkineita
LOPETTAJAIS
SÄÄSTÄTTE 60% SAAKKA
MYYNTI
SÄÄSTÄTTE 60% SAAKKA

Valikoima lasten
JEAN-HOUSUJA
Denim-, twill- ja chino-kankaista ym. Kutistumattomia, vuorin kanssa tai ilman
TAVALL. 5.50 ASTI
Hinnoitettu 97¢ lähtien pari

Miesten
PUKUJA
Täysivillaisia, villa-worsted, terylene ym. 2 ja 3 napin mallisia
TAVALL. 89.50 ASTI
Hinnoitettu 19.97 lähtien

Miesten
TYÖPAITOJA
TAVALL. 4.98 ASTI
Hinnoitettu 97¢ lähtien

Naisten
KENKIÄ
Nahkaisia ja kiiltonahkaisia korkea-, illusion ja stack korkoisia
TAVALL. 7.95—9.95
2 paria 9.97

Miesten
TYÖKENKIÄ
Halastua nahkaa, panco-pohjat
Niin kauan kun riittää!
1.97 pari

Naisten
SLACK-HOUSUJA
"Slims", "Strechy's" ja "Jeans"
TAVALL. 14.95 SAAKKA
Hinnoitettu 1.97 lähtien pari

Kaikki kaupan varusteet myytävänä
● Fedderin vedellä jäähtyvät 3-tonnin ilmastointilaite ● Teräksinen arkisto kaappi ● Taylor kassakaappi ● Myymäpöytiä ● Chrome-metallisia telineitä ● Mallinukkeja (miesten, naisten ja lasten) ● Sähkökassarekisterejä (viimeisempiä) ● Remington kirjoituskone ● Singer sähköneulomakone ● "Ditto" monistuskone ● Valikoima kuvastimia ja näytelaitteita

AUKI TIIST.
JA PERJANT.
KLO 9 ILL.